

KOMISSION PÄÄTÖS,
annettu 16 päivänä lokakuuta 2013,
valtioneusta N:o SA.18211 (C 25/2005) (ex NN 21/2005), jonka Slovakian tasavalta on myöntänyt
Frucona Košice, a. s. -yritykselle
(tiedoksiannettu numerolla C(2013) 6261)
(Ainoastaan slovakinkielinen teksti on todistusvoimainen)
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(2014/342/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ⁽¹⁾,

on kehottanut asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa mainittujen määräysten mukaisesti ja on ottanut huomioon niiden huomautukset ⁽²⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

I MENETTELY

1. KOMISSION MENETTELY

- (1) Komissio vastaanotti 15 päivänä lokakuuta 2004 päivätyllä ja 25 päivänä lokakuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä kantelun, jonka mukaan yritykselle Frucona Košice, a.s. olisi myönnetty sääntöjenvastaista valtiontukea. Kantelija toimitti lisätietoja 3 päivänä helmikuuta 2005 päivätyllä kirjeellä. Kantelijan kanssa pidettiin kokous 24 päivänä toukokuuta 2005.
- (2) Komissio pyysi kantelijan toimittamien tietojen perusteella 6 päivänä joulukuuta 2004 päivätyllä kirjeellä Slovakiasta tietoja toimenpiteestä, jota kantelu koskee. Slovakia vastasi 4 päivänä tammikuuta 2005 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi 17 päivänä tammikuuta 2005. Se ilmoitti komissiolle Frucona Košice a.s.:lle velkaneerauksen yhteydessä mahdollisesti myönnetystä sääntöjenvastaisesta tuesta ja pyysi komissiota hyväksymään tuen pelastamistukena taloudellisissa vaikeuksissa olevalle yritykselle. Slovakia toimitti lisätietoja 24 päivänä tammikuuta 2005 päivätyllä ja 28 päivänä tammikuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Komissio pyysi lisätietoja 9 päivänä helmikuuta 2005 päivätyllä kirjeellä, johon viranomaiset vastasivat 4 päivänä maaliskuuta 2005 päivätyllä ja 10 päivänä maaliskuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Slovakian viranomaisten kanssa pidettiin kokous 12 päivänä toukokuuta 2005.
- (3) Komissio ilmoitti Slovakielle 5 päivänä heinäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä päättäneensä aloittaa kyseisen tuen osalta SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn.
- (4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽³⁾. Komissio on kehottanut asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa toimenpiteestä.
- (5) Slovakian viranomaiset esittivät huomautuksensa 10 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 17 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Komissio sai lisäksi huomautuksia yhdeltä asianosaiselta (tuensaajalta) 24 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 25 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Komissio toimitti ne edelleen Slovakielle, jolle annettiin mahdollisuus vastata niihin. Slovakian huomautukset saatiin 16 päivänä joulukuuta 2005 päivätyllä ja 20 päivänä joulukuuta saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Tuensaajan kanssa pidettiin 28 päivänä maaliskuuta 2006 kokous, jossa sillä oli mahdollisuus esittää mielipiteensä asiasta. Slovakia toimitti lisätietoja 5 päivänä toukokuuta 2006 päivätyllä ja 8 päivänä toukokuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

⁽¹⁾ EY:n perustamissopimuksen 87 artiklasta tuli 1. joulukuuta 2009 SEUT-sopimuksen 107 artikla ja perustamissopimuksen 88 artiklasta SEUT-sopimuksen 108 artikla. Kyseiset kaksi määräyskokonaisuutta ovat asiasisällöltään samanlaiset. Tässä päätöksessä SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklaan tehtyjä viittauksia on tarvittaessa pidettävä viittauksina EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklaan. SEUT-sopimuksella muutettiin myös tiettyjä käsitteitä. ”Yhteisö” korvattiin ”unionilla” ja ”yhteismarkkinat” korvattiin ”sisämarkkinoilla”. Tässä päätöksessä käytetään SEUT-sopimuksen terminologiaa.

⁽²⁾ EUVL C 233, 22.9.2005, s. 47.

⁽³⁾ Ks. alaviite 2.

- (6) Komissio teki 7 päivänä kesäkuuta 2006 päätöksen⁽⁴⁾, jossa se määräsi tuen perittäväksi takaisin. Slovakian viranomaiset ilmoittivat sen jälkeen komissiolle päätöksen täytäntöönpanoa koskevassa yhteydenpidossaan kansallisen oikeudenkäynnin tuloksista, jotka liittyivät velkasaneeraukseen sisältyvään velan määrään. Tämä tieto olisi otettava huomioon tässä päätöksessä.

2. UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN MENETTELY

- (7) Frucona Košice a.s. valitti 12 päivänä tammikuuta 2007 komission päätöksestä unionin yleiseen tuomioistuimeen. Yritys kiisti muun muassa velan perimättä jättämisen luokittelun valtiontueksi. Sen mukaan toimenpide noudatti markkinataloudessa toimivan velkojan periaatetta. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi 7 päivänä joulukuuta 2010 (asia T-11/07) antamassaan tuomiossa kantajan perustelut ja vahvisti komission päätöksen, koska konkurssi olisi ollut valtiolle edullisempi vaihtoehto kuin velkojien kanssa sovittu velkasaneeraus.

3. UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MENETTELY

- (8) Frucona Košice a.s. haki yleisen tuomioistuimen tuomioon muutosta unionin tuomioistuimesta. Yrityksen mukaan yleinen tuomioistuin ei ollut arvioinut asianmukaisesti komission tapaa soveltaa yksityisen velkojan arviointiperiaatetta ja se oli korvannut perusteettomasti yksityisen velkojan periaatetta koskevat komission perustelut omilla perusteluillaan (asia C-73/11 P).
- (9) Unionin tuomioistuin kumosi 24 päivänä tammikuuta 2013 yleisen tuomioistuimen tuomion. Unionin tuomioistuin päätteli, että komissio oli tehnyt ilmeiseen arviointivirheen, koska se ei ollut ottanut yksityisen velkojan periaatetta koskevassa arvioinnissaan huomioon konkurssimenettelyjen kestoja, tai jos se oli ottanut kyseisen tekijän huomioon, se ei ollut esittänyt riittäviä perusteluja päätökselleen. Asia siirrettiin takaisin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, sillä se ei ollut vielä antanut ratkaisua verouulosottoa koskevasta yrityksen kanteesta.

4. KUMOAMINEN

- (10) Unionin tuomioistuimen tuomion vuoksi komissio katsoo, että on asianmukaista kumota alkuperäinen 7 päivänä kesäkuuta 2006 tehty päätös ja korvata se tällä päätöksellä, jotta unionin tuomioistuimen mainitsemat puutteet voidaan korjata.

II YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA

1. YRITYS

- (11) Tuensaaja on Frucona Košice, a.s. -yritys, joka valmisti alkoholia, alkoholijuomia, alkoholittomia juomia, hedelmä- ja vihannessäilykkeitä sekä etikkaa. Menetettyään valmistuslupansa tuensaaja lopetti alkoholin ja alkoholijuomien tuotannon. Se jatkoi kuitenkin toimintaansa alkoholin ja alkoholijuomien tukkukaupassa. Yritys sijaitsee SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisella aluetukikelpoisella alueella.
- (12) Tuensaajan palveluksessa oli tuen arvioinnin kannalta merkityksellisellä ajanjaksolla noin 200 henkilöä. Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehtyä päätöstä koskevissa huomautuksissaan yritys esitti komissiolle tietoja liikevaihdostaan (myös valmistevero- ja arvonlisäverotiedot). Tiedot esitetään seuraavassa taulukossa.

Taulukko 1

Liikevaihto eri tuotantolohkoittain, ml. valmisteverot ja alv (Slovakian korunaa)

	2002	2003	2004
Etikka	28 029 500	27 605 100	11 513 600
Hedelmä- ja vihannessäilykkeet	37 112 500	32 584 500	22 696 400
Kaali	2 878 340	503 030	201 310

⁽⁴⁾ Komission päätös 2007/254/EY, tehty 7 päivänä huhtikuuta 2006, valtiontuesta C 25/05 (ex NN 21/05), jonka Slovakian tasavalta on myöntänyt Frucona Košice, a. s. -yritykselle (EUVL L 112, 30.4.2007, s. 14).

	2002	2003	2004
Hiilihapolliset alkoholittomat juomat	9 373 800	17 601 600	17 560 100
Hiilihapottomat alkoholittomat juomat	2 877 700	6 420 420	7 920 010
Mehut (100 %)	51 654 900	43 421 600	22 706 600
Alkoholit	696 193 500	743 962 700	728 837 400
Siideri	1 495 640	106 360	0
Siirappi	5 928 100	6 502 920	5 199 540
Muut tuotteet/palvelut	59 476 000	99 635 000	63 680 000
YHTEENSÄ	895 019 980	978 343 230	880 314 960 (*)

(*) Liikevaihto euroina: 23,6 miljoonaa euroa (2002), 25,7 miljoonaa euroa (2003) ja 23 miljoonaa euroa (2004). Tässä päätöksessä tiedonantotarkoituksessa käytetty vaihtokurssi on 1 EUR = 38 SKK.

- (13) Kyseiset tiedot poikkeavat merkittävästi tiedoista, jotka komissio sai Slovakian viranomaisilta ja jotka mainittiin muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä ⁽⁵⁾. Vastatessaan tuensaajan huomautuksiin muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen Slovakian viranomaiset eivät kiistäneet edellä mainittujen lukujen oikeellisuutta. Slovakian viranomaisten mukaan tuensaaja voidaan luokitella keskisuureksi yritykseksi.

2. SOVELLETTAVA KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

- (14) Kiistanalainen toimenpide on Košice IV -hallintoalueen veroviraston luopuminen verosaatavistaan osana velkasaneerausta. Menettely kuuluu Slovakian konkurssi- ja velkasaneerauslain nro 328/91, jäljempänä 'konkurssilaki', soveltamisalaan.
- (15) Velkojen kanssa sovittu velkasaneerausjärjestely on tuomioistuimen valvoma menettely, jonka tarkoituksena on – konkurssin tavoin – ylivelkaantuneiden yritysten taloudellisen tilanteen selvittäminen ⁽⁶⁾. Konkursssimenettelyssä yritys lopettaa toimintansa, ja sen omaisuus joko myydään uudelle omistajalle tai yhtiö puretaan. Velkasaneerausmenettelyssä ylivelkaantunut yhtiö sen sijaan jatkaa toimintaansa ilman omistajanmuutosta.
- (16) Velkasaneerausmenettelyn käynnistää ylivelkaantunut yritys. Sen tarkoituksena on päästä velkojen kanssa sopimukseen siten, että ylivelkaantunut yritys suorittaa osan veloistaan ja loput jätetään perimättä. Menettelyä valvovan tuomioistuimen on hyväksyttävä sopimus.
- (17) Velkojat, joiden saamiset on turvattu esimerkiksi kiinnityksellä, ovat nk. erillisen velkojan asemassa. Jotta velkasaneerausehdotus voidaan hyväksyä, kaikkien erillisten velkojen on äänestettävä sen puolesta, kun taas muiden velkojen tapauksessa riittää määränemmistö. Toisin sanoen erilliset velkojat äänestävät kukin erikseen, ja heillä on ehdotusta koskeva veto-oikeus.
- (18) Näillä erillisillä velkojilla on etuoikeutettu asema myös konkurssimenettelyssä. Erillisten velkojen saatavat voidaan maksaa missä konkurssimenettelyn vaiheessa tahansa. Vakuudeksi annetun omaisuuden myynnistä konkurssimenettelyssä saadut tuotot on määrä käyttää yksinomaan erillisten velkojen saatavien maksuun. Jos panttiomaisuuden myynti ei riitä kattamaan erillisten velkojen saatavia, jäljelle jäävä osa niiden saatavista yhdistetään muiden velkojen saatavien kanssa samaan ryhmään. Tässä ryhmässä velkojille maksetaan määräsuhteen mukaisesti.

⁽⁵⁾ Kokonaisliikevaihto oli Slovakian viranomaisten toimittamien tietojen mukaan 334 miljoonaa Slovakian korunaa (8,8 miljoonaa euroa) vuonna 2002, 360 miljoonaa Slovakian korunaa (9,5 miljoonaa euroa) vuonna 2003 ja 720 miljoonaa Slovakian korunaa (19 miljoonaa euroa) vuonna 2004.

⁽⁶⁾ Yritys katsotaan ylivelkaantuneeksi, kun sillä on useita velkoja eikä se kykene huolehtimaan veloistaan 30 päivän kuluessa niiden erääntymisestä.

- (19) Konkurssilain mukaan yrityksen, joka hakee velkojien kanssa suoritettavaa velkasaneerausta, on esitettävä tuomioistuimelle luettelo toimenpiteistä, jotka koskevat yrityksen rakenneuudistusta ja sen toiminnan rahoituksen jatkamista velkasaneerauksen jälkeen.
- (20) Vero- ja maksuhallinnosta ja alueellisten veroviranomaisten järjestelmän muuttamisesta annetun Slovakian lain 511/92, jäljempänä 'verohallintolaki', mukaan yritys voi hakea veroviranomaisilta lykkäystä verojen maksuun. Määrästä, joiden maksuun myönnetään lykkäystä, on annettava vakuus ja maksettava korko.
- (21) Verohallintolaissa säädetään myös veroulosotosta, jonka tarkoituksena on valtion verosaatavien perintä kiinteän omaisuuden, irtaimen omaisuuden tai koko yrityksen myynnillä.

3. TOSISEIKAT

- (22) Tuensaaaja käytti marraskuusta 2002 marraskuuhun 2003 verohallintolaissa annettua mahdollisuutta lykätä valmisteveron maksua (?). Lykätyn velan määrä oli yhteensä 477 015 759 Slovakian korunaa (12,6 miljoonaa euroa). Ennen kuin verovirasto hyväksyi lain nojalla näiden maksujen lykkäämisen, se turvasi kaikki saatavansa tuensaaajan omaisuutta vastaan. Slovakian viranomaiset ilmoittavat, että kyseisten vakuuksien arvo oli tuensaaajan kirjanpidon perusteella 397 476 726 Slovakian korunaa (10,5 miljoonaa euroa). Tuensaaaja ilmoittaa kuitenkin, että asiantuntijoiden vuoden 2003 lopussa tekemän arvion mukaan kyseisten vakuuksien arvo oli 193 940 000 Slovakian korunaa (5 miljoonaa euroa). Tämä on tuensaaajan mukaan vakuudeksi annetun omaisuuden (irtaimen omaisuuden, kiinteistöjen ja saatavien) arvo niin sanottuina asiantuntijahintoina.
- (23) Verohallintolakiin tehtyjen muutosten myötä verolykkäysmahdollisuutta rajoitettiin 1 päivästä tammikuuta 2004 alkaen niin, että sitä voitiin hakea enää vain kerran vuodessa. Tuensaaaja käytti tätä lykkäysmahdollisuutta joulukuun 2003 valmisteveroon, joka erääntyi tammikuussa 2004. Se ei kuitenkaan pystynyt maksamaan eikä enää lykkäämään tammikuun 2004 valmisteveroa, jonka eräpäivä oli 25 päivä helmikuuta 2004. Näin ollen tuensaaajasta tuli konkurssilaissa tarkoitettulla tavalla ylivelkaantunut yritys. Tästä seurasi, että tuensaaaja menetti alkoholin valmistus- ja jalostuslupansa.
- (24) Tuensaaaja haki 8 päivänä maaliskuuta 2004 toimivaltaiselta aluetuomioistuimelta velkasaneerausta. Aluetuomioistuimella vahvisti, että kaikki tarvittavat oikeudelliset edellytykset täyttyivät, ja päätti aloittaa velkasaneerauksen 29 päivänä huhtikuuta 2004 tehdyllä päätöksellä. Velkojat äänestivät tuensaaajan ehdottaman velkasaneerauksen puolesta 9 päivänä heinäkuuta 2004 järjestetyssä kokouksessa. Velkasaneeraus vahvistettiin 14 päivänä heinäkuuta 2004 menettelyn valvonnasta vastaavan aluetuomioistuimen päätöksellä.
- (25) Verovirasto haki elokuussa 2004 muutosta tähän tuomioistuimen vahvistamispäätökseen. Korkein oikeus päätti 25 päivänä lokakuuta 2004, että muutoksenhaulta puuttuvat käsiteltäväksi ottamisen perusteet, ja totesi päätöksen, jolla aluetuomioistuin oli hyväksynyt velkasaneerauksen, lainvoimaiseksi ja täytäntöönpanokelpoiseksi 23 päivästä heinäkuusta 2004 alkaen. Myöhemmin yleinen syyttäjä käynnisti ylimääräisen muutoksenhaun aluetuomioistuimen päätöstä vastaan.
- (26) Velkojat, joihin kuului myös verovirasto, sopivat tuensaaajan kanssa seuraavanlaisesta velkasaneerauksesta: tuensaaaja maksaa 35 prosenttia velastaan kuukauden kuluessa velkojainsopimuksen voimaantulosta ja velkojat jättävät perimättä loput 65 prosenttia velasta. Kaikkia velkoja kohdeltiin siis tasapuolisesti. Velkojakohtaiset määrät esitetään seuraavassa taulukossa.

Taulukko 2

Tuensaaajan velkatilanne ennen ja jälkeen velkasaneerauksen [Slovakian korunaa]

Velkoja		Velka ennen velkasaneerausta	Velka velkasaneerauksen jälkeen (*)	Perimättä jätetty määrä
Julkinen	Verovirasto	640 793 831	224 277 841	416 515 990

(?) Valmistevero maksetaan kuukausittain.

Velkoja		Velka ennen velkasaneerausta	Velka velkasaneerauksen jälkeen (*)	Perimättä jätetty määrä
Yksityinen	Tetra Pak a.s.	1 004 208	351 498	652 710
	MTM-obaly, s. r. o.	317 934	111 277	206 657
	Merkant družstvo	332 808	116 483	216 325
	Vetropack, s. r. o.	2 142 658	749 930	1 392 728
YHTEEN-SÄ		644 591 439 (**)	225 607 029	418 984 410

(*) Määrä, jonka tuensaajan on maksettava velkojilleen

(**) Velka oli ennen velkasaneerausta yhteensä 16,96 miljoonaa euroa ja velkasaneerauksen jälkeen yhteensä 5,93 miljoonaa euroa.

- (27) Veroviraston saatavat, jotka sisällytettiin velkasaneerausmenettelyyn, olivat yhteensä 640 793 831 Slovakian korunaa (16,86 miljoonaa euroa) ja muodostuivat lähinnä maksamattomista valmisteveroista toukokuun 2003 ja maaliskuun 2004 väliseltä ajalta, arvonlisäveroista tammi-huhtikuun 2004 väliseltä ajalta sekä näihin lisätyistä viivästysmaksuista ja koroista. Veroviraston perimättä jättämät saatavat olivat yhteensä 416 515 990 Slovakian korunaa (11 miljoonaa euroa). Verovirasto sai velkasaneerauksen perusteella 224 277 841 Slovakian korunaa (5,86 miljoonaa euroa).
- (28) Verovirasto toimi velkasaneerauksessa erillisenä velkojana ja äänesti sen perusteella erikseen. Jotta velkasaneeraus siis voitiin käynnistää, veroviraston oli äänestettävä sen puolesta. Veroviraston etuoikeusasema johtui siitä, että osa sen saatavista oli vakuudellisia saatavia, jotka liittyivät tuensaajan veronmaksun lykkäämiseen vuosina 2002 ja 2003 (ks. johdanto-osan 17 kappale). Kaikki muut velkojat äänestivät ehdotetun velkasaneerauksen puolesta. Niiden saamiset olivat tavallisia vakuudettomia liikesaatavia.
- (29) Tuensaaja esitti velkasaneerausehdotuksessaan konkurssilain mukaisesti rakenneuudistustoimenpiteitä, jotka koskivat tuotantoa, jakelua ja työvoimaa (myös irtisanomisista).
- (30) Organisaation ja työvoiman osalta tuensaaja suunnitteli seuraavia toimenpiteitä: yhden yleisen tuotantoryhmän muodostaminen kaikkia tuotantotoimintoja varten, yrityksen kuljetuskaluston uudelleenorganisointi poistamalla ajoneuvot, joiden jäännösarvo on alhaisin, sekä liiketoiminnan uudelleenorganisointi. Näiden toimenpiteiden täydentämiseksi maaliskuun 2004 oli tarkoitus irtisanoa 50 työntekijää. Lisäksi 50 muun työntekijän oli määrä työskennellä saman ajanjakson aikana 60 prosentin palkalla.
- (31) Tuotannon ja teknisten toimintojen osalta tuensaaja ilmoitti, että koska yritys oli menettänyt alkoholivalmistusluvan, se antaisi kyseisen tuotantolaitteiston vuokralle huhtikuusta 2004. Tuensaaja suunnitteli joidenkin kannattamattomien alkoholittomien juomien valmistuksen vähentämistä tai lopettamista ja mainitsi, että minkä tahansa uuden tuotteen lisäämistä tähän kategoriaan edeltäisi sen tuotannon kannattavuusanalyysi.
- (32) Tuensaaja mainitsee myös seuraavat toimenpiteet: kustannusrakenteen uudistaminen, joka on tarkoitus toteuttaa alkoholin valmistuksen lopettamisesta johtuvien alhaisempien tuotantokustannusten ja oman kuljetuskaluston osittaisen poistamisen myötä, sekä vanhan kaluston myynti romuksi.
- (33) Tuensaaja suunnitteli myös yhtiön hallintorakennuksen, myymälän ja virkistysrakennuksen myyntiä ja toi esille mahdollisuuden myydä tai vuokrata etikan tuotantoon käytetty laitteisto. Slovakian viranomaiset vahvistivat muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehtyä päätöstä koskevilla huomautuksissaan, ettei hallintorakennuksen, myymälän ja virkistysrakennuksen myyntiä ollut toteutettu.
- (34) Tuensaaja suunnitteli valmiiden tuotteiden varastojen intensiivistä myyntiä ⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ Kantelijan antamien tietojen mukaan ja ottaen huomioon, että yritys oli menettänyt alkoholin ja alkoholijuomien valmistusluvan, myynti koski todennäköisesti pääasiassa alkoholituotteita.

- (35) Velkasaneerausehdotuksen mukaan tuensaajan edellytettiin rahoittavan velkasaneerausta omista varoistaan (varastojen myynti) 110 miljoonalla Slovakian korunalla sekä ulkopuolisella rahoituksella liikepankin antaman lainan muodossa 100 miljoonalla Slovakian korunalla. Tuensaaja esitti muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen perusteella tietoja, joiden mukaan jäljellä oleva velka oli määrä kattaa uuden osakeannin tuotolla (21 miljoonaa Slovakian koruna; 0,56 miljoonaa euroa), varastojen myyntituotolla (110 miljoonaa Slovakian koruna; 2,9 miljoonaa euroa) ja Old Herold s.r.o. -yrityksen myöntämällä toimitusluotolla (100 miljoonaa Slovakian koruna; 2,6 miljoonaa euroa). Old Herold, s. r. o. -yrityksen laskujen erääntymisaika oli 40 päivää, mikä oli tuensaajan mukaan pitkään ottaen huomioon tuensaajan kriittinen rahoitustilanne. Tämän pidemmän erääntymisajan ansiosta tuensaaja saattoi koota tarvittavat käteisvarat.
- (36) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen Slovakian viranomaiset ilmoittivat komissiolle, että verovirastolle oli maksettu velkojainsopimuksen mukaisesti 224 277 841 Slovakian koruna 17 päivänä joulukuuta 2004. Slovakian viranomaiset vahvistivat, että velkasaneerausmenettelyssä sovitun velkojen perimättä jättämisen toteutus keskeytettiin, kunnes Euroopan komission tutkintamenettely on saatettu päätökseen.
- (37) Yhteydenpidossään, joka koski tuen takaisinperinnän määräävän komission päätöksen täytäntöönpanoa, Slovakian viranomaiset ilmoittivat komissiolle 25 kappaleessa mainitun ylimääräisen muutoksenhaun tuloksista. Slovakian tasavallan korkein oikeus kumosi osittain 27 päivänä huhtikuuta 2006 antamallaan tuomiolla toimivaltaisen aluetuomioistuimen 14 päivänä heinäkuuta 2004 tekemän päätöksen, koska erääntyneet ajoneuvoverot, joiden määrä oli 424 490 Slovakian koruna, oli virheellisesti sisällytetty velkasaneeraukseen. Korkein oikeus hylkäsi muutoksenhaun muut kohdat. Toimivaltainen aluetuomioistuin pani 18 päivänä elokuuta 2006 antamallaan päätöksellä korkeimman oikeuden 27 päivänä huhtikuuta 2006 antaman tuomion täytäntöön. Se totesi, että verovirastolle maksettavaksi kuuluva korjattu määrä oli 640 369 341,4 Slovakian koruna (tästä 35 prosenttia on 224 129 269,1 Slovakian koruna).

III PÄÄTÖS ALOITTAÄ SEUT-SOPIMUKSEN 108 ARTIKLAN 2 KOHDAN MUKAINEN MENETTELY

- (38) Komissio ilmoitti muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä epäilevänsä, että kiistanalaiseen verosaatavista luopumiseen sisältyy valtiontukea. Komissio päätteli, ettei veroviraston toiminta velkasaneerausmenettelyssä vastannut markkinataloudessa toimivan velkojan periaatetta. Komissio huomautti erityisesti, että veroviraston oikeudellinen tilanne poikkesi muiden velkojien tilanteesta, koska sillä oli vakuuksilla katettuja saatavia ja mahdollisuus käynnistää veroulosto. Komissio suhtautui epäillen siihen, että velkasaneerausmenettely johtaisi valtion kannalta parhaimpaan mahdolliseen lopputulokseen verrattuna konkurssimenettelyyn tai veroulosto.
- (39) Komissio esitti myös epäilyksiä kiistanalaisen toimenpiteen soveltuvuudesta sisämarkkinoille. Ensiksikin komissio asetti kyseenalaiseksi sen, että tukea voitaisiin pitää sisämarkkinoille soveltuvana pelastamistukena, kuten Slovakian viranomaiset olivat esittäneet. Pelastamistukea voi olla vain takauksina tai lainoina myönnetty likviditeettituki. Kiistanalainen toimenpide on kuitenkin velan perimättä jättäminen, mikä vastaa avustusta, jota ei tarvitse maksaa takaisin. Lisäksi toimenpidettä ei myönnetty sillä edellytyksellä, että tuensaaja esittäisi viimeistään kuuden kuukauden kuluessa pelastamistoimenpiteen hyväksymisestä rakenneuudistussuunnitelman, selvitystilasuunnitelman tai maksaisi tuen kokonaisuudessaan takaisin.
- (40) Komissio arvioi myös kiistanalaisen toimenpiteen soveltuvuutta sisämarkkinoille pelastamistukena ja epäili, täytyivätkö seuraavat tärkeimmät edellytykset: onko laadittu rakenneuudistussuunnitelma, jolla varmistetaan kohtuullisessa ajassa paluu pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen, ja onko tuki rajoitettu välttämättömään vähimmäismäärään.

IV ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

- (41) Edellä II osassa esitettyjen tosiseikkoja koskevien tietojen lisäksi tuensaaja toimitti seuraavassa esitettyjä huomautuksia.
- (42) Tuensaaja toteaa, että syynä sen taloudellisiin vaikeuksiin vuoden 2004 alussa oli verohallintolain muutos, joka rajoitti mahdollisuuden hakea verolykkäystä vain yhteen kertaan vuodessa. Kyseessä oli merkittävä muutos tuensaajalle, koska se oli antamiensa tietojen mukaan ollut aikaisempina vuosina riippuvainen tästä mahdollisuudesta.

- (43) Tuensaaja totesi ensinnäkin, ettei kiistanalaisen toimenpiteen tarkastelu kuulu komission toimivallan piiriin, koska toimenpide oli tullut voimaan ennen Slovakian liittymispäivää eikä ollut sovellettavissa liittymisen jälkeen. Tuensaaja totesi toimenpiteen tulleen voimaan ennen liittymistä, koska velkasaneerausmenettely käynnistettiin 8 päivänä maaliskuuta 2004 ja – kuten tuensaaja toteaa – vahvistettiin tuomioistuimessa 29 päivänä huhtikuuta 2004 eli ennen Slovakian liittymistä Euroopan unioniin. Lisäksi veroviranomaiset olivat tuensaajan mukaan antaneet hyväksyntänsä ehdotetulle velkasaneeraukselle neuvotteluissa, jotka käytiin ennen velkasaneerausmenettelyn aloittamista. Joulukuussa 2003 pidettiin kokous Slovakian tasavallan verohallituksen kanssa, ja paikallinen verovirasto lähetti 3 päivänä helmikuuta 2004 tuensaajalle kirjeen, jossa se tuensaajan antamien tietojen mukaan vahvisti velkasaneerauksen mahdollisuuden.
- (44) Tuensaaja totesi myös, että siinäkin tapauksessa, että komissio katsoisi edelleen olevansa toimivaltainen asiassa, kiistanalainen toimenpide ei ole valtioneuvoston, koska markkinataloudessa toimivan velkojan periaate täyttyi.
- (45) Ensinnäkin tuensaaja esittää, että velkasaneerauksen vertaaminen veroulosoottoon on harhaanjohtavaa, koska velkasaneerauksen aloittaminen sulkee pois tai keskeyttää veroulosoiton. Verovirasto ei siksi voinut valita veroulosoottoa. Tuensaaja toteaa edelleen, että mikäli se ei olisi vapaaehtoisesti tehnyt aloitetta velkasaneerauksesta, sillä olisi muutamien viikkojen tai kuukausien päästä ollut lakisääteinen velvoite aloittaa konkurssimenettely tai velkasaneeraus maksukyvyttömyyslainsäädännön mukaisesti.
- (46) Toiseksi tuensaaja toteaa, että valtion päätös estää konkurssi ja etsiä sen sijaan ratkaisua velkasaneerausmenettelyn kautta oli osoitus markkinataloudessa toimivan velkojan periaatteen täyttymisestä. Tuensaaja toimittaa todisteina kahden tilintarkastajan ja yhden konkurssipesän hoitajan todistukset, joiden mukaan verovirasto saisi enemmän – ja nopeammin – varoja velkasaneerauksen kuin konkurssimenettelyn kautta. Tuensaaja esittää myös muuta materiaalia ja tilastoja osoittaakseen, että konkurssimenettely kestää Slovakiassa keskimäärin 3–7 vuotta ja antaa tulokseksi vain hyvin rajoitetun tuoton omaisuuserien myynnistä⁽⁹⁾.
- (47) Tuensaaja perustaa analyysinsä pääasiassa 7 päivänä heinäkuuta 2004 päivättyyn EKORDA-tilintarkastusyhtiön raporttiin, joka verovirastolla oli tuensaajan mukaan käytössään ennen velkojien äänestystä 9 päivänä heinäkuuta 2004. Tästä ei kuitenkaan esitetty näyttöä.
- (48) EKORDA-yhtiön raportin mukaan omaisuuden myynnistä saatava tuotto olisi konkurssitapauksessa enintään 204 miljoonaa Slovakian korunaa (5,3 miljoonaa euroa), ja kun siitä on vähennetty eri maksut (45 miljoonaa Slovakian korunaa), tuotto olisi vain 159 miljoonaa Slovakian korunaa (4,2 miljoonaa euroa). Tuensaaja itse korjasi vähennettävien maksujen summan 36 miljoonaan Slovakian korunaan, jolloin tulokseksi saatava määrä on 168 miljoonaa Slovakian korunaa (4,4 miljoonaa euroa). Myös jos verovirasto olisikin ainoana erillisenä velkojana ja suurimpana velkojana saanut suurimman osan tästä tuotosta, se olisi edelleen ollut vähemmän kuin mitä se sai velkasaneerauksen jälkeen.
- (49) EKORDA-yhtiö käytti laskelmiensa perustana seuraavien omaisuuserien kirjanpitoarvoa: käyttöomaisuus, varastot, likvidit varat sekä lyhytaikaiset saatavat siten tarkistettuina, että on otettu huomioon niiden takaisinperinnän mahdollisuudet sekä alhainen arvo. EKORDA korjasi tuensaajan omaisuuden nimellisarvoa nk. likvidaatiokertoimella jokaisen omaisuuserän osalta konkurssimyyntin tapauksessa (käyttöomaisuus 45 %, varastot ja lyhytaikaiset saatavat 20 % ja likvidit varat 100 %).
- (50) EKORDA mainitsee tuensaajan tulevan toiminnan verotuoton⁽¹⁰⁾ sekä myös alueen työllisyyden ja Slovakian elintarviketeollisuuden kehityksen tärkeinä tekijöinä puoltamassa päätöstä turvata yrityksen säilyminen.

⁽⁹⁾ Tuensaaja mainitsee esimerkkinä yrityksen, jolla on vastaava omaisuus ja joka toimii samalla toimialalla, sekä joitakin yleisiä tilastoja konkurssimenettelyn käytöstä Slovakiassa.

⁽¹⁰⁾ EKORDAn raportissaan käyttämät vuoden 2004 tiedot osoittavat, että 98 prosenttia muodostuu arvonlisäverosta ja valmisteverosta.

- (51) Tuensaaja mainitsee vielä kaksi muuta raporttia. Tilintarkastaja Marta Kochová tuli siihen lopputulokseen, että enimmäistuotto omaisuuden (jota ei kuitenkaan ollut arvioitu) myynnistä olisi 100 miljoonaa Slovakian korunaa (2,6 miljoonaa euroa). Kun tästä vähennetään maksut (22 miljoonaa Slovakian korunaa), tuotto olisi vain 78 miljoonaa Slovakian korunaa (2 miljoonaa euroa). Konkurssipesän hoitaja Holovačová toteaa tuensaajan mukaan katsovansa velkasaneerauksen velkojan kannalta yleisesti edullisemmaksi kuin konkurssin. Yhtenä syynä tähän on se, että on velkojan edun mukaista, että velallinen jatkaa liiketoimintaa (tuleva kaupan tuotto ja verotulo).
- (52) Kolmanneksi tuensaaja toteaa, että on otettava huomioon pitkän aikavälin näkökohdat, kuten tuleva verotulo. Oikeuskäytäntöä, jossa ei oteta huomioon sosiaalis-poliittisia näkökohtia markkinataloudessa toimivan velkojan kriteeriä sovellettaessa, ei tuensaajan mukaan voida soveltaa tapaukseen, jossa viranomaisen sisällyttää tarkasteluunsa tulevan verotuoton laskennan⁽¹⁾. Tuensaajan mukaan viranomaisen tilanne on tällöin verrattavissa markkinataloudessa toimivan velkojan tilanteeseen esimerkiksi silloin, kun velkoja on asiakkaan tavarantoimittaja, jolla on intressi asiakkaan pysymiseen markkinoilla. Tuensaaja viittaa tämän jälkeen markkinataloudessa toimivan sijoittajan periaatetta koskevaan oikeuskäytäntöön.
- (53) Tuensaaja päätelee, että markkinataloudessa toimivan velkojan periaate täyttyi ja että kiistanalainen toimenpide ei ole valtiontukea.
- (54) Vaikka komissio tulisi toiseen johtopäätökseen, tuensaaja esittää mielipiteenään, että kiistanalainen toimenpide soveltuu sisämarkkinoille rakenneuudistustukena. Tuensaaja toteaa, että verovirasto tarkisti ennen velkasaneerauksen hyväksymistä tuensaajan liiketoimintasuunnitelman valmiudet palauttaa pitkän aikavälin elinkelpoisuus. Muodollisen rakenneuudistussuunnitelman puuttuminen on tuensaajan mukaan epäoleennaista tilanteessa, jossa komissio arvioi tapausta jälkikäteen, sillä komissio voi tuolloin todeta, onko tuensaajasta käytännössä tullut elinkelpoinen. Tuensaaja toisaalta vastaavasti päätelee, että ennakoarvioinnin tapauksessa yksityiskohtainen rakenneuudistussuunnitelma on välttämätön. Tuensaaja kuvaa sitten lyhyesti hyväksytyt rakenneuudistustoimenpiteet, jotka ovat oman pääoman korotus, työntekijöiden irtisanominen ja varastojen myynti. Tuensaaja katsoo, että alkoholin ja alkoholijuomien tuotannon lopettaminen ja tuotanto-omaisuuden vuokraaminen Old Herold, s.r.o. -yhtiölle todella on rakenneuudistustoimenpide. Vaikka tuotannon lopettaminen johtui alun perin luvan menetyksestä, tuensaaja ei hakenut uutta lupaa velkasaneerauksen jälkeen.
- (55) Tuensaajan mukaan myös vaatimus sen oman osuuden merkittävydestä täyttyi.
- (56) Lopuksi tuensaaja toteaa, että sovellettaessa rakenneuudistustuen suuntaviivoja tulisi myös ottaa huomioon se, että tuensaaja toimii tukialueella ja on yksi alueen suurimmista työnantajista.

V SLOVAKIAN TASAVALLAN HUOMAUTUKSET

- (57) Slovakian viranomaiset vastasivat muodollisen tutkintamenettelyn aloittamiseen esittämällä tilannetietoja, jotka jo mainitaan II osassa.
- (58) Slovakian viranomaiset vahvistivat, että velkasaneerauksesta äänestettäessä verovirasto ei ottanut valtiontukea huomioon. Verovirasto ei pitänyt velkasaneerausta valtiontukimuotona, eikä tuensaajaa siksi vaadittu esittämään rakenneuudistussuunnitelmaa, joka poikkeaa tuomioistuimelle maksukyvyttömyyslainsäädännön mukaisesti esitettävästä liiketoimintasuunnitelmasta.
- (59) Slovakian viranomaiset vastasivat tuensaajan esittämiin huomautuksiin seuraavassa esitetyin huomautuksin.

⁽¹⁾ Tuensaaja viittaa yhdistettyihin asioihin C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, Espanja v. komissio, tuomio 14.9.1994 (Kok., s. I-4103).

- (60) Slovakian viranomaiset eivät soveltaisi käsiteltävänä olevaan tapaukseen tuensaajan kommentteja konkurssimenettelyn keskimääräisestä kestosta ja konkurssimenettelyssä omaisuuden myynnistä saaduista keskimääräisistä tuloista. Viranomaiset katsovat, että kun otetaan huomioon velkojen vähäinen määrä ja sellaisen omaisuuden olemassaolo, jonka positiivinen likvidaatioarvo ylittäisi valtiolle velkasaneerauksen jälkeen maksetun summan, konkurssimenettely tapahtuisi keskimääräistä lyhyemmässä ajassa ja veroviraston tulot olisivat suuremmat kuin velkasaneerauksen tapauksessa. Paikallinen verovirasto teki yrityksessä tarkastuksen 21 päivänä kesäkuuta 2004. Viranomaiset toteivat, että 17 päivänä kesäkuuta 2004 tuensaajan likvidit varat olivat 161,3 miljoonaa Slovakian korunaa, saatavat 62,8 miljoonaa Slovakian korunaa, alkoholin ja alkoholijuomien varastojen arvo 84 miljoonaa Slovakian korunaa ja pitkäaikaiset varat (kirjanpitoarvona) 200 miljoonaa Slovakian korunaa.
- (61) Slovakian viranomaiset katsovat, että veroulosotto oli verovirastolle todellinen vaihtoehto. Ne toteavat, että verovirastolla oli mahdollisuus käynnistää kyseinen menettely ennen velkasaneerauksen aloittamista, kuten myös siinä tapauksessa, ettei tuomioistuini olisi vahvistanut velkasaneerausta (koska verovirasto erillisenä velkojana ei olisi äänestänyt sen puolesta).
- (62) Slovakian viranomaiset eivät ole tuensaajan kanssa samaa mieltä siitä, että sen taloudelliset vaikeudet johtuivat verohallintolain muutoksesta. Slovakian viranomaisten mukaan tuensaajan taloudelliset vaikeudet johtuivat sen rahoitusstrategiasta, jossa välillisiä veroja käytettiin sen oman liiketoiminnan harjoittamiseen, ja tuensaajan olisi pitänyt kantaa verot asiakkailtaan ja siirtää ne valtion talousarvioon.
- (63) Slovakian viranomaiset eivät ole samaa mieltä siitä, että tapaaminen joulukuussa 2003 verohallituksen kanssa olisi todiste veroviraston alustavasta hyväksynnästä velkasaneeraukselle. Slovakian viranomaiset toimittivat verovirastolle 6 päivänä heinäkuuta 2004 päivätyn verohallituksen kirjeen, jossa esitetään, että veroviraston ei pitäisi suostua tuensaajan ehdottamaan velkasaneeraukseen, koska se ei olisi valtion edun mukaista. Kirjeessä viitattiin myös toiseen, yleisempään kirjeeseen, jonka valtiovarainministeriö oli lähettänyt verohallitukselle 15 päivänä tammikuuta 2004, ja jossa ministeriö pyysi verohallitusta varmistamaan, että sellaisia velkasaneerausta koskevia ehdotuksia ei hyväksyttäisi, jotka merkitsisivät, että verovirastot luopuvat verosaatavista. Lisäksi Slovakian viranomaiset tulkitsivat 3 päivänä helmikuuta 2004 päivättyä kirjettä, johon tuensaaja oli viitannut (ks. johdanto-osan 43 kappale), siten, että siinä nimenomaisesti kieltäydään hyväksymästä 35 prosentin suuruisia velkasaneerausta.
- (64) Slovakian viranomaiset toteavat, että tuensaaja ei maksanut valmisteveroa määräajassa tammikuun 2001 ja maaliskuun 2004 välisenä aikana ja lykkäsi säännöllisesti verovelvoitteensa täyttämistä.
- (65) Slovakian viranomaisten mukaan merkittävät erot kahteen tilintarkastuskertomukseen (ks. johdanto-osan 48 ja 51 kappale) sisältyvissä arvioissa herättävät epäilyksiä kummankin kertomuksen luotettavuudesta. Viranomaiset suhtautuvat epäillen erityisesti likvidaatiokertoimeen, jonka EKORDA-yhtiö liitti lyhytaikaisiin varoihin. Kertoimen tulisi olla suurempi kuin 20 prosenttia.
- (66) Lisäksi Slovakian viranomaiset katsovat, että tuensaaja ei ole laatinut toteuttamiskelpoista rakenneuudistussuunnitelmaa eikä velkasaneerausmenettelyn yhteydessä ehdotettuja toimenpiteitä voida pitää rakenneuudistustoimenpiteinä.

VI ARVIOINTI

1. KOMISSION TOIMIVALTA

- (67) Koska osa tämän tapauksen kannalta merkityksellisistä tapahtumista sijoittuu aikaan ennen Slovakian liittymistä Euroopan unioniin 1 päivänä toukokuuta 2004, komission on ensin tarkistettava, onko sillä toimivaltaa kiistanalaisen toimenpiteen suhteen.
- (68) Komissio ei voi arvioida toimenpiteitä, jotka tulivat voimaan ennen liittymistä ja joita ei sovelleta liittymisen jälkeen, liittymissopimuksen liitteessä IV olevassa 3 kohdassa tarkoitetun tilapäismekanismin perusteella eikä SEUT-sopimuksen 108 artiklan mukaisia menettelyjä noudattaen. Liittymissopimuksessa ja SEUT-sopimuksessa ei velvoiteta eikä valtuuteta komissiota arvioimaan tällaisia toimenpiteitä.

- (69) Toisaalta liittymisen jälkeen voimaan tulleet toimenpiteet kuuluvat kiistatta komission toimivaltaan. Arvioitaessa ajankohtaa, jolloin tietty toimenpide tuli voimaan, käytetään ratkaisevana perusteena sitä oikeudellisesti sitovaa toimenpidettä, jolla toimivaltainen kansallinen viranomais myöntää tuen ⁽¹²⁾.
- (70) Tuensaajan mukaan kiistanalainen toimenpide tuli voimaan ennen liittymistä, eikä sitä voi soveltaa liittymisen jälkeen (ks. johdanto-osan 43 kappale).
- (71) Komissio ei voi hyväksyä tuensaajan esittämiä perusteluja. Ehdotus velkasaneerauksen aloittamisesta ei ole tuen myöntävän viranomaisen toimenpide, vaan tuensaajan toimenpide. Tuomioistuimen päätös velkasaneerauksen hyväksymisestä ei liioin ole tuen myöntävän viranomaisen toimenpide. Kyseisellä päätöksellä vain sallittiin, että tuensaaja ja sen velkojat jatkavat neuvotteluja velkasaneerauksesta. On kuitenkin selvää, ettei se merkinnyt tuen myöntämistä. Ei ole näyttöä siitä, että verohallitus olisi hyväksynyt kiistanalaisen toimenpiteen joulukuussa 2003 pidetyssä kokouksessa. Slovakian viranomaiset ovat päinvastoin kiistäneet antaneensa mitään tällaista ennakkohyväksyntää. Kirjeessä, joka on päivätty 3 päivänä helmikuuta 2004, nimenomaisesti kieltäydytään hyväksymästä ehdotusta 35 prosentin velkasaneerauksesta.
- (72) Toimivaltaisen viranomaisen päätös luopua osasta saatavia tehtiin 9 päivänä heinäkuuta 2004, kun verovirasto hyväksyi tuensaajan ehdottaman velkasaneerauksen.
- (73) Näin ollen ei ole merkityksellistä, sovellettiinko toimenpidettä liittymisen jälkeen.
- (74) Komissio päätelee näin ollen, että sillä on toimivalta arvioida kiistanalainen toimenpide SEUT-sopimuksen 108 artiklan nojalla.

2. SEUT-SOPIMUKSEN 107 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETUN VALTIONTUEN OLEMASSAOLO

- (75) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (76) Viranomaiselle, kuten verovirastolle, suoritettavasta velasta luopuminen on valtion varojen käyttöä. Koska toimenpiteellä suositetaan yhtä yksittäistä yritystä, se on valikoiva.
- (77) Niihin tapahtumiin saakka, joiden johdosta maksukyvyttömyysmenettely pantiin alulle, tuensaaja toimi alkoholin ja alkoholijuomien, alkoholittomien juomien sekä hedelmä- ja vihannessäilykkeiden markkinoilla. Vuonna 2003 tuensaaja oli Slovakian kolmanneksi suurin alkoholin ja alkoholijuomien valmistaja. Tuensaaja menetti alkoholin ja alkoholijuomien valmistusluvan maaliskuussa 2004, ja se on toiminut sen jälkeen toisen yrityksen valmistaman alkoholin ja alkoholijuomien tukkukaupassa. Tämä toinen yritys on Old Herold, s. r. o., joka käyttää tuensaajalta vuokrattua tuotantolaitteistoa. Kaikki alat, joilla tuensaaja toimi ennen velkasaneerausta ja joilla se toimii tällä hetkellä, kuuluvat jäsenvaltioiden välisen kaupan piiriin.
- (78) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä komissio epäili, että kyseinen toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua antamalla tuensaajalle edun, jota se ei voisi saada tavanomaisissa markkinaolosuhteissa. Toisin sanoen komissio epäili, toimiko valtio suhteissaan tuensaajaan markkinataloudessa toimivan velkojan tavoin.
- (79) Kävi ilmi, että velkojainsopimus sisälsi samat velanjärjestelyehdot niin yksityisille velkojille kuin verovirastollekin (julkinen velkoja). Velasta 35 prosenttia oli määrä maksaa velkojille määräpäivään mennessä, ja näin tuensaaja käytännössä tekikin. Loput 65 prosenttia velasta oli tarkoitus jättää perimättä.

⁽¹²⁾ Asia T-109/01, Fleuren Compost v. komissio, tuomio 14.1.2004 (Kok., s. II-132, 74 kohta).

- (80) Veroviraston asema velkojana on käsiteltävänä olevassa tapauksessa kuitenkin tavallista vahvempi, eikä sitä voida verrata konkurssimenettelyn tyyppillisen velkojan asemaan. Veroviraston oikeudellinen ja taloudellinen asema oli ennen velkasaneerausta edullisempi kuin yksityisten velkojien asema. Verovirastolla oli yli 99 prosenttia konkurssipesän saatavista, joten se oli selvästi määräävässä asemassa oleva ratkaiseva velkoja. Vielä merkittävämpää on, että se oli erillinen velkoja. Sen vaateet voitaisiin sen vuoksi täyttää missä vaiheessa konkurssimenettelyä hyvänsä vakuutena olevan omaisuuden myynnistä saatavista tuloista. Kuten edellä johdanto-osan 18 kappaleessa todetaan, tulot voitiin käyttää yksinomaan erillisen velkojan saatavien maksamiseen. Tämän vuoksi on tarpeen tutkia, käyttikö verovirasto kaikki käytettävissään olleet keinot saadakseen mahdollisimman suuren osan saatavistaan perityiksi, kuten markkinataloudessa toimiva velkoja olisi menetellyt.
- (81) Edellytykset, jotka toimenpiteen on täytettävä, jotta sitä voitaisiin käsitellä SEUT-sopimuksen 107 artiklassa tarkoitettuna tukea, eivät täyty, jos tuensaajayritys olisi tavanomaisissa markkinaolosuhteissa voinut saada saman edun kuin valtion varojen avulla ⁽¹³⁾. Tämä arviointi tehdään soveltamalla markkinataloudessa toimivan yksityisen velkojan testiä. Kun julkinen velkoja myöntää maksuhelpotuksia velasta, joka yrityksen on sille maksettava, tällaiset maksuhelpotukset ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, jos näin myönnetyn taloudellisen edun merkittävyyden vuoksi tuensaajayritys ei ilmeisestikään olisi saanut niihin verrattavissa olevia helpotuksia yksityiseltä velkojalta, jonka tilanne on mahdollisimman lähellä julkisen velkojan tilannetta ja joka pyrkii saamaan maksut summista, jotka taloudellisissa vaikeuksissa oleva velallinen on sille velkaa ⁽¹⁴⁾.
- (82) Yksityistä markkinatoimijaa koskevan kriteerin soveltaminen riippuu viime kädessä kyseisestä jäsenvaltiosta, joka myöntää muussa ominaisuudessa kuin julkisena viranomaisena tietylle yritykselle taloudellisen edun. Tästä seuraa, että jos jäsenvaltio soveltaa tätä periaatetta hallinnollisessa menettelyssään, sen on epäselvässä tapauksessa osoitettava kiistattomasti sekä objektiivisten ja varmennettavissa olevien seikkojen perusteella, että toteutettu toimenpide on osa sen toimintaa yksityisenä markkinatoimijana. Näytön on osoitettava selvästi, että kyseinen jäsenvaltio teki päätöksen toimia valitulla tavalla ennen taloudellisen edun myöntämistä tai samaan aikaan sen kanssa. Tällöin voi olla tarpeen esittää näyttöä, joka osoittaa, että kyseinen päätös perustui taloudellisiin arviointeihin, jotka vastaavat arviointeja, jotka järkevästi toimiva yksityinen markkinatoimija olisi toteuttanut mahdollisimman lähellä jäsenvaltion tilannetta olevassa tilanteessa. Kyseisen edun myöntämisen jälkeen laaditut taloudelliset arviot, kyseisen jäsenvaltion toteuttaman toimenpiteen tuottavuuden toteaminen jälkikäteen tai myöhemmät perustelut tosiasiallisesti valitusta toimintatavasta eivät kuitenkaan riitä tähän ⁽¹⁵⁾.
- (83) Slovakian viranomaisten kanta on siis se, että toimenpide on valtiontukea. Viranomaiset myönsivät, että velkasaneerauksen aikaan valtiontukikysymystä ei yksinkertaisesti otettu huomioon. Viranomaiset ehdottivat, että kiistanalasta toimenpidettä käsiteltäisiin pelastamistukena. Tämän vuoksi vaikuttaa siltä, että edellä mainitun oikeuskäytännön mukaisia vaatimuksia ei ole noudatettu tässä asiassa ja että kiistanalainen toimenpide on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.
- (84) Tuensaaja puolestaan katsoo, että toimenpide ei sisällä tukea ja esittää kantansa tueksi edellä mainitut asiakirjat, erityisesti kahden tilintarkastajan lausunnot.
- (85) Komissio on määrittänyt sekä tuensaajan että Slovakian viranomaisten toimittamien tietojen pohjalta seuraavassa taulukossa esitetyt seikat tuensaajan taloudellisesta tilanteesta kyseisenä vuonna siinä määrin kuin markkinataloudessa toimivan velkojan kriteerin soveltamisen kannalta on tarpeen. Komissio ei voi tarkistaa tuensaajan tilitietojen pohjalta tietoja, jotka tuensaaja antoi tilanteesta 31 päivänä maaliskuuta 2004, eikä tietoja, jotka Slovakian viranomaiset antoivat tilanteesta 17 päivänä kesäkuuta 2004. Komissiolla ei kuitenkaan ole syytä epäillä näitä tietoja.

⁽¹³⁾ C-73/11 P, Frucona Košice, tuomio 24.1.2013 (ei vielä julkaistu, 70 kohta).

⁽¹⁴⁾ Ks. asia C-342/96, Espanja v. komissio, tuomio 29.4.1999 (Kok., s. I-2459, 46 kohta); asia C-256/97, DM Transport, tuomio 29.6.1999 (Kok., s. I-3913, 30 kohta); asia C-124/10 P, komissio v. EDF, tuomio 5.6.2012 (ei vielä julkaistu, 79 kohta); ja asia C-73/11 P, Frucona Košice (mainittu edellä, 73 kohta).

⁽¹⁵⁾ Ks. asia C-124/10 P, komissio v. EDF (mainittu edellä, 81–85 kohta).

Taulukko 3

Tuensaajan taloudellinen tilanne 2003–2004 [miljoonaa Slovakian korunaa]

	31.12.2003 ⁽¹⁾	31.3.2004 ⁽²⁾	28.4.2004 ⁽³⁾	17.6.2004 ⁽⁴⁾	31.12.2004 ⁽⁵⁾
Pitkäaikaiset varat ⁽⁶⁾	208	205	204	200	200
Varastot	119	209	176	84	52
Käteisvarat	3	50	94	161	27
Lyhytaikaiset liikesaatavat	128	98 ⁽⁷⁾	80	63 ⁽⁸⁾	97

⁽¹⁾ Lähde: Tuensaajan toimittama tase ajalta 1. tammikuuta–31. joulukuuta 2003. Kaikki arvot ovat kirjanpitoarvoja.

⁽²⁾ Lähde: EKORDA-yhtiön 7. heinäkuuta 2004 päivätty raportti, jossa otetaan huomioon kirjanpitoarvot lukuun ottamatta saatavia, jotka on korjattu niiden likvidaatioarvoon.

⁽³⁾ Lähde: Tuensaajan toimittama tase ajalta 1. tammikuuta–28. huhtikuuta 2004. Kaikki arvot ovat kirjanpitoarvoja.

⁽⁴⁾ Slovakian viranomaisten toimittamat ja veroviraston tuensaajan tiloissa 17. kesäkuuta 2004 tekemään tarkastukseen perustuvat tiedot (ks. johdanto-osan 60 kappale).

⁽⁵⁾ Lähde: Tuensaajan toimittama vuosikertomus vuodelta 2004. Kaikki arvot ovat kirjanpitoarvoja.

⁽⁶⁾ Maa, rakennukset, koneet ja laitteet, aineeton omaisuus ja rahoitusvarat.

⁽⁷⁾ EKORDA-yhtiön mukaan lyhytaikaisten saatavien kirjanpitoarvo, joka on 166 miljoonaa Slovakian korunaa, on korjattava ottamalla huomioon likvidaatioarvo, joka on 98 miljoonaa Slovakian korunaa (ks. johdanto-osan 97 kappale).

⁽⁸⁾ Ei ole selvää, onko tämä arvo lyhytaikaisten saatavien kirjanpitoarvo vai likvidaatioarvo. Komissio olettaa varmuuden vuoksi sen olevan kirjanpitoarvo.

- (86) Komissio tarkastelee ensin tuensaajan esittämiä todisteita, joilla se tukee kantaansa siitä, että verovirasto olisi saanut konkurssimenettelyssä saataviaan takaisin vähemmän kuin velkasaneerausmenettelyssä (2.1 jakso). Sen jälkeen komissio tarkastelee veroulosoton tilannetta (2.2 jakso). Lopuksi komissio tarkastelee Slovakian viranomaisten ja tuensaajan esittämiä muita todisteita (2.3 jakso).
- (87) Kuten 37 kappaleessa esitetään, velkasaneeraukseen sisällytettävän velan määrää vähennettiin ylimääräisen muutoksenhakuprosessin tuloksena. Olisi kuitenkin huomattava, että tämä tuomio annettiin useita vuosia sen jälkeen kun päätös velkasaneerauksesta oli tehty. Kun sovelletaan markkinataloudessa toimivan velkojan kriteeriä, julkisen velkojan toiminnan arvioinnin lähtökohtana käytetään kuitenkin aina tietoja, jotka olivat saatavilla silloin kun mahdollinen velkoja olisi arvioinut, mikä olisi paras toimintatapa. Seuraavassa arvioinnissa käytetään lukuja, jotka sisältyvät 23 päivänä heinäkuuta 2004 tehtyyn sopimukseen.

2.1 Velkasaneerauksen ja konkurssimenettelyn vertailu

- (88) Jotta voidaan arvioida, myönnettiinkö tuensaajalle todella etua, komission on toteutettava yleisarviointi, jossa otetaan huomioon kaikki asian kannalta merkitykselliset todisteet, joiden avulla se voi määrittää, oliko tilanne sellainen, että tuensaajayritys ei ilmeisestikään olisi saanut verrattavissa olevia helpotuksia yksityiseltä velkojalta ⁽¹⁶⁾. Toisin sanoen sen on tutkittava, oliko veroviraston edun mukaista hyväksyä velkasaneerauksen ehdot vai olisiko sen kannalta ollut parempi ratkaisu aloittaa konkurssimenettely.
- (89) Komissio katsoo, että EKORDA-yhtiön raportti ei ole luotettava perusta ehdotetun velkasaneerauksen vertaamiseen mahdollisen konkurssimenettelyn kanssa. Slovakian viranomaiset ovat komission kanssa samaa mieltä tästä.
- (90) Komissio toteaa ensinnäkin, että EKORDA-yhtiö käytti 7 päivänä heinäkuuta 2004 (vain kaksi päivää ennen velkojien kokousta) päivättyssä raportissaan laskelmiaan varten tuensaajan omaisuuden tilannetta 31 päivänä maaliskuuta 2004. Taulukosta 3 käy selvästi ilmi, että eri omaisuuserien taso oli muuttunut merkittävästi 31 päivän maaliskuuta 2004 jälkeen. Ennen muuta merkittävä osa varastoista oli myyty, mikä lisäsi likvidien varojen määrää. Näillä muutoksilla on suuri merkitys, kun sovelletaan likvidaatiokertoimia, jotka vaihtelevat 20 prosentista (varastot

⁽¹⁶⁾ Ks. asia C-124/10 P, komissio v. EDF (mainittu edellä, 86 kohta).

ja lyhytaikaiset saatavat) 100 prosenttiin (käteisvarat). Vaikka sovellettaisiin EKORDA-yhtiön käyttämää menetelmää ja oletettaisiin, että EKORDA-yhtiön määrittämät likvidaatiokertoimet ovat oikeita (minkä komissio kiistää jäljempänä esitetystä syistä), seuraavasta taulukosta käy ilmi, missä määrin EKORDA-yhtiön laskelmien tulokset poikkeaisivat, jos perustana käytettäisiin tietoja 28 päivältä huhtikuuta 2004 ja 17 päivältä kesäkuuta 2004, toisin sanoen edelleen ennen 9 päivänä heinäkuuta 2004 pidettyä velkojien kokousta.

Taulukko 4

Tuensaajan omaisuuden myynnistä konkurssimenettelyssä saatavan todennäköisen tuoton vertailu [miljoonaa Slovakian korunaa]

		Tilanne:					
		31.3.2004		28.4.2004		17.6.2004	
	Likvidaatiokerroin [%]	Kirjanpitoarvo	Tuotto	Kirjanpitoarvo	Tuotto	Kirjanpitoarvo	Tuotto
Pitkäaikaiset varat	45	205	92	204	92	200	90
Varastot	20	209	42	176	35	84	17
Lyhytaikaiset saatavat	20	98 ⁽¹⁾	20	86 ⁽²⁾	17	37 ⁽³⁾	7
Käteisvarat	100	50	50	94	94	161	161
Yhteensä			204		238		275

⁽¹⁾ Kirjanpitoarvo (166 miljoonaa Slovakian korunaa), jonka EKORDA-yhtiö on korjannut vastaamaan saatavien likvidaatioarvoa.

⁽²⁾ Kyseessä on likimääräinen likvidaatioarvo, jonka komissio sai tulokseksi korjaamalla lyhytaikaisten saatavien kirjanpitoarvoa (147 miljoonaa Slovakian korunaa) samoilla suhdeluvuilla, joita EKORDA-yhtiö käytti omassa analyysissään (ks. alaviite 6, taulukko 3).

⁽³⁾ Kyseessä on likimääräinen likvidaatioarvo, jonka komissio sai tulokseksi korjaamalla lyhytaikaisten saatavien kirjanpitoarvoa (63 miljoonaa Slovakian korunaa; ks. myös alaviite 1) samoilla suhdeluvuilla, joita EKORDA-yhtiö käytti omassa analyysissään (ks. alaviite 16). Komissio huomauttaa kuitenkin, että Slovakian viranomaisten antamien tietojen mukaan kyseiset 63 miljoonan Slovakian korunan saatavat olivat perittävässä olevia saatavia. On siksi kyseenalaista, tarvitseeko niiden kirjanpitoarvoa ollenkaan korjata. Jos kyseisten saatavien likvidaatioarvo on todella 63 miljoonaa Slovakian korunaa, koko tuotto konkurssimenettelyssä 17 päivänä kesäkuuta 2004 olisi ollut 331 miljoonaa Slovakian korunaa (8,7 miljoonaa euroa).

- (91) On huomattava, että tuensaajan tuomioistuimelle esittämässä liiketoimintasuunnitelmassa kaavailtiin varastojen myyntiä 110 miljoonalla Slovakian korunalla maalīs–toukokuussa 2004. EKORDA-yhtiön täytyi siksi olla tietoinen, että tuensaajan omaisuudessa tapahtuu 31 päivän maaliskuuta 2004 jälkeen olennaisia muutoksia. Se ei kuitenkaan ottanut huomioon tätä.
- (92) Jos tuensaajan omaisuuden kirjanpitoarvo 28 päivältä huhtikuuta 2004 olisi otettu huomioon, se olisi johtanut päätelmään, jonka mukaan konkurssissa saatava todennäköinen tuotto olisi ollut raportin arviota suurempi (238 miljoonaa Slovakian korunaa eli 6,3 miljoonaa euroa sen sijaan, että se olisi ollut 204 miljoonaa Slovakian korunaa eli 5,3 miljoonaa euroa). Jos analyysissa olisi käytetty kesäkuun 2004 lukuja, olisi voitu selvästi päätellä, että tuensaajan omaisuuden myynnistä konkurssimenettelyssä saatava todennäköinen tuotto (275 miljoonaa Slovakian korunaa eli 7,2 miljoonaa euroa) olisi suurempi kuin velkasaneerauksen perusteella ja että veroviraston pitäisi käyttää veto-oikeuttaan ja hylätä ehdotus, mikä olisi johtanut velkasaneerauksen päättymiseen. Komissio toteaa, että edellä olevat tulokset saadaan käyttämällä EKORDA-yhtiön oletuksia ja menetelmiä.
- (93) Komissio ei kuitenkaan voi hyväksyä EKORDA-yhtiön käyttämää menetelmää eikä pidä sen analyysissa tuensaajasta käytettyjä oletuksia luotettavina. Tätä päätelmää vahvistavat myös Slovakian viranomaisten esittämät epäilyt, jotka mainitaan johdanto-osan 60 ja 65 kappaleessa.
- (94) EKORDA-yhtiö ei ensinnäkään selitä raportissaan, millä tavoin se määrittä käyttämänsä kolme likvidaatiokerrointa. Likvidaatiokertoimien tarkoituksena on laskea likvidaatiomenettelyssä myytävien omaisuuserien jäljellä oleva arvo, kun otetaan huomioon myynnin luonne (esim. omaisuuserien myyminen erikseen ja tietty määräaika). Tämän vuoksi oletetaan, että likvidaatiomyynnissä omaisuuseristä saatava arvo on yleensä kirjanpitoarvoa alhaisempi omaisuuserätyypistä riippuen. Likvidaatiokertoimella tarkoitetaan likvidaatiossa omaisuuseristä saadun arvon prosenttiosuutta kirjanpitoarvosta.

- (95) Myös pitkäaikaisiin varoihin sovellettava 45 prosentin likvidaatiokerroin vaikuttaa liian matalalta. Tuensaajan mukaan sen verovirastolle vakuuksina osoittaman omaisuuden arvo oli 194 miljoonaa Slovakian korunaa ⁽¹⁷⁾. Tämä arvo on tuensaajan mukaan ilmaistu riippumattomien asiantuntijoiden vuosien 2003 ja 2004 vaiheessa arvioimina hintoina. Komission näkemyksen mukaan tällaisen nk. asiantuntijahinnan tulisi yleisesti ottaen kuvata omaisuuserän yleistä arvoa, joka ilmaisee likiarvona, mihin hintaan omaisuuserä voidaan myydä tietyssä ajankohdassa. Olisi muistettava, että näiden omaisuuserien asiantuntijahinta määritettiin, jotta voitiin varmistaa niiden arvo vakuutena Slovakian viranomaisille tuensaajan verovelan lykkäystä varten, kuten verohallintolaissa edellytettiin. EKORDA ei esitä mitään selitystä siitä, miksi pitkäaikaisten varojen myynnin tuotto konkurssimenettelyssä olisi vain 45 prosenttia niiden 205 miljoonan euron kirjanpitoarvosta, kun tuensaaja puolestaan määrittä itse näille varoille paljon korkeamman arvon.
- (96) Komissio esittää seuraavat kaksi huomautusta tuensaajan toteamuksesta, jonka mukaan ostajaa olisi vaikea löytää, koska suurin osa vakuuksina olevista koneista ja laitteista on tarkoitettu yksinomaan alkoholin ja alkoholijuomien, alkoholittomien juomien tai säilyketuotteiden valmistukseen. Ensiksikin pantatun kiinteän omaisuuden "asiantuntijahinta" oli 105 miljoonaa Slovakian korunaa, joka on yksinään suurempi kuin EKORDA-yhtiön arvioima kokonaistuotto (92 miljoonaa Slovakian korunaa). Toiseksi yrityksen tosiasiallinen kehitys osoittaa, että osalle sen tuotanto-omaisuudesta löytyi nopeasti uusi käyttäjä eli Old Herold, s. r. o. Kun tuensaaja oli menettänyt alkoholin ja alkoholijuomien valmistusluvan, sen tuotanto-omaisuus vuokrattiin Old Heroldille. Näyttää siis siltä, että kilpailija oli heti kiinnostunut tästä tuotanto-omaisuudesta.
- (97) Varastojen osalta Slovakian viranomaiset katsovat, että likvidaatiokertoimen olisi pitänyt olla korkeampi kuin 20 prosenttia.
- (98) Tuensaaja sai 110 miljoonaa Slovakian korunaa varastojensa myynnistä vuonna 2004 (ks. johdanto-osan 35 kappale), eli enemmän kuin 50 prosenttia varastojen kirjanpitoarvosta, jota EKORDA käytti arviointinsa lähtökohdaksi. Tämä viittaa vahvasti siihen, että 20 prosentin likvidaatiokerroin oli liian matala. Taseen kehitys varastojen osalta vuonna 2004 tukee tätä päätelmää. Lisäksi tuensaaja itse arvioi liiketoimintasuunnitelmassaan varastojen myyntituoton maaliskuussa 2004 olevan 110 miljoonaa Slovakian korunaa (ks. 35 kappale). EKORDA-yhtiö ei ottanut huomioon tätä arviota. Lopuksi tuensaajan toiminnan luonteen perusteella voidaan olettaa, että varastot koostuivat valmiista tuotteista tai puolijalosteista, jotka olisi voitu helposti myydä suoraan välittäjille tai kuluttajille. Myös tämä puoltaa korkeamman likvidaatiokertoimen käyttöä.
- (99) Komissio katsoo, että varastojen likvidaatiokertoimen olisi pitänyt olla 52 prosenttia. Luku perustuu tuensaajan arvioon tuotosta, jonka se saisi varastojen myynnistä sopimuksen rahoittamiseksi (ts. 110 miljoonaa Slovakian korunaa). Kun otetaan huomioon kyseisen ajankohdan kirjanpitoarvo (209 miljoonaa Slovakian korunaa), varastojen ainoa mahdollinen likvidaatiokerroin oli tämän vuoksi vähintään 52 prosenttia (52 prosenttia 209 miljoonasta on 110 miljoonaa).
- (100) Lyhytaikaisten saatavien osalta EKORDA käytti kaksinkertaista korjausta. Ensinnäkin se korjasi niiden kirjanpitoarvon 59 prosentin kertoimella (kirjanpitoarvo oli 166 miljoonaa Slovakian korunaa ja EKORDA-yhtiön laskelmissaan käyttämä arvo 98 miljoonaa Slovakian korunaa) ja käytti sitten lisäksi matalaa 20 prosentin likvidaatiokerrointa. Tällainen menetelmä on kyseenalainen. Saatavien kirjanpitoarvon korjaaminen niiden todelliseen arvoon tietyssä ajankohtana voidaan hyväksyä. EKORDA-yhtiö ei kuitenkaan selitä millään tavalla, miksi tuotto konkurssissa/likvidaatiossa olisi vain yksi viidesosa (20 miljoonaa Slovakian korunaa) määrystä, jonka tuensaaja itse oletti voivansa saada velkojiltaan (98 miljoonaa Slovakian korunaa).
- (101) EKORDA korjasi maaliskuun 2004 lukuihin perustuvaa lyhytaikaisten saatavien kirjanpitoarvoa (166 miljoonaa Slovakian korunaa) 98 miljoonaan Slovakian korunaan, jotta siinä otettaisiin huomioon saatavat, joita ei pystytty perimään tai jotka ovat heikkolaatuisia. EKORDA sovelsi kuitenkin lisäksi ainoastaan 20 prosentin likvidaatiokerrointa korjattuun kirjanpitoarvoon. Jos EKORDAn 59 prosentin kerrointa lyhytaikaisten saatavien kirjanpitoarvon korjaamiseen sovelletaan kesäkuun 2004 lukuihin perustuvaan kirjanpitoarvoon (63 miljoonaa Slovakian korunaa), tulokseksi saadaan 37 miljoonaa Slovakian korunaa. Slovakian viranomaisten toimittamien tietojen mukaan perittävässä olevia saatavia oli kuitenkin 63 miljoonaa Slovakian korunaa. Tämän vuoksi on kyseenalaista, tarvitseeko niiden kirjanpitoarvoa ollenkaan korjata.

⁽¹⁷⁾ Slovakian viranomaiset kiistävät tämän luvun, kuten jäljempänä selitetään.

- (102) Joka tapauksessa sille, että likvidaatioarvon pitäisi olla vielä korjattuaakin arvoa alhaisempi, ei ole ilmeistä syytä. Tämän vuoksi komissio katsoo, että lyhytaikaisista saatavista odotettavissa oleva tuotto ei selvästikään ole alhaisempi kuin korjattu arvo eli 37 miljoonaa Slovakian korunaa.
- (103) Edellä esitetyn perusteella komissio korjasi EKORDAn arvioita ja teki uuden arvioinnin käyttämällä kesäkuun 2004 lukuja. Tämä arviointi osoittaa selvästi, että tuensaajan omaisuuserien myynnistä konkurssimenettelyssä saatava todennäköinen tuotto olisi ollut paljon suurempi kuin EKORDA-yhtiön raportissa esitetty tuottoennuste. Luvuista on esitetty yhteenveto seuraavassa taulukossa.

Taulukko 5

**Tuensaajan omaisuuden myynnistä konkurssimenettelyssä saatavan todennäköisen tuoton vertailu
EKORDA-yhtiön luvut verrattuna komission korjattuihin lukuihin (miljoonaa Slovakian korunaa)**

	EKORDA 31.3.2004.		Korjaus (17.6.2004)	
	Kirjanpito-arvo	Tuotto	Kirjanpito-arvo	Tuotto
Pitkäaikaiset varat	205	92	200	194 ⁽¹⁾
Varastot	209	42	84	43 ⁽²⁾
Lyhytaikaiset saatavat	98 ⁽³⁾	20	63	37 ⁽⁴⁾
Käteisvarat	50	50	161	161
Yhteensä	562	204	508	435

⁽¹⁾ Tuensaaja on esittänyt koko tutkintamenettelyn ajan, että sen verovirastolle vakuuksina osoitetun omaisuuden arvo oli 194 miljoonaa Slovakian korunaa. Kyseessä on riippumattoman arvioijan tekemä arvio, joka on ilmaistu "asiantuntijahintana". Kyseisen hinnan oletetaan olevan likiarvo hinnasta, jolla omaisuuserä olisi voitu myydä kyseisenä ajankohtana. Olisi huomattava, että kyseessä on vähimmäishinta. Slovakian viranomaiset arvioivat kyseisen omaisuuden arvoksi 397 miljoonaa Slovakian korunaa.

⁽²⁾ Käytetty likvidaatiokerroin on 52 prosenttia. Tämä likvidaatiokerroin voidaan määrittää sillä perusteella, että tuensaaja oli ilmoittanut aikovansa hankkia vähintään 110 miljoonaa Slovakian korunaa varastojen myynnistä rahoittaakseen velkasaneerauksen. Koska varastojen kirjanpitoarvo oli 209 miljoonaa Slovakian korunaa, tämä on mahdollista kuitenkin vain siinä tapauksessa, että varastojen likvidaatiokerroin on vähintään 52 prosenttia (110 miljoonaa korunaa / 209 miljoonaa korunaa).

⁽³⁾ Kirjanpitoarvo (166 miljoonaa Slovakian korunaa), jonka EKORDA-yhtiö on korjannut vastaamaan saatavien likvidaatioarvoa.

⁽⁴⁾ Lyhytaikaisten saatavien arvo, kun kirjanpitoarvo (63 miljoonaa Slovakian korunaa) on korjattu EKORDAn käyttämällä 59 prosentin kertoimella. Ei ole ilmeistä syytä, miksi likvidaatioarvon pitäisi olla alhaisempi tämän korjauksen soveltamisen jälkeen.

- (104) Niiden huomautusten mukaan, jotka tuensaaja esitti menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen yhteydessä, konkurssimenettelyn kustannusten arvioidaan olevan 18 prosenttia tuensaajan omaisuuden myynnistä konkurssimenettelyssä odotettavissa olevista tuloista. Tuensaajan mukaan tämä on asianmukainen osuus Maailmanpankin vuonna 2004 laatiman selvityksen ⁽¹⁸⁾ perusteella. Kun tätä prosenttiosuutta sovelletaan tuensaajan omaisuuden myynnin todennäköisen tuoton korjattuun arvoon, jonka komissio on määrittänyt, konkurssimenettelyn kustannuksiksi saadaan tämän perusteella 78,3 miljoonaa Slovakian korunaa. Kun tämä summa vähennetään tuensaajan omaisuuden myynnistä saadusta korjatusta tuotosta, erotus on suurempi kuin veroviraston velkasaneerauksen perusteella saama määrä (435 miljoonaa – 78,3 miljoonaa = 356,7 miljoonaa; velkasaneerauksessa sovittu määrä oli 224,3 miljoonaa Slovakian korunaa).
- (105) Kuten taulukossa 5 esitetään, tuensaajan omaisuuden myynnin todennäköinen tuotto oli 435 miljoonaa Slovakian korunaa. Kun otetaan huomioon, että verovirasto olisi saanut lähes 100 prosenttia kyseisen myynnin tuloista ⁽¹⁹⁾, ja vaikka konkurssimenettelyn kustannukset olisivat jopa 18 prosenttia näistä tuloista, kuten tuensaaja esittää, verovirasto olisi silti saanut 132,4 miljoonaa enemmän kuin velkasaneerauksen perusteella.

⁽¹⁸⁾ Muissa tuensaajan toimittamissa raporteissa (EKORDAn ja Kochován raportit) kustannusosuus arvioidaan hieman suuremmaksi eli noin 22 prosentiksi. Koska käsiteltävänä olevassa tapauksessa konkurssimenettely olisi todennäköisesti hieman keskimääräistä lyhyempi, ei näytä olevan mitään syytä katsoa, että kustannukset olisivat vielä Maailmanpankin selvityksen mukaisia keskimääräisiä menettelykustannuksia suuremmat. Voitaisiin pikemminkin odottaa, että velkojien vähäinen määrä ja velan yksinkertainen rakenne (yli 99 prosenttia veloista yhdelle velkojalle) johtaisivat keskimääräistä pienempiin kustannuksiin.

⁽¹⁹⁾ Se olisi saanut 100 prosenttia vakuutena olleesta omaisuudesta (194 miljoonaa Slovakian korunaa) ja yli 99 prosenttia muiden omaisuuserien myynnin tuottamista tuloista.

- (106) Vaikka tuensaajan omaisuuserien arvoon kesäkuussa 2004 lisäksi sovellettaisiin EKORDAn esittämiä erittäin alhaisia likvidaatiokertoimia, näiden omaisuuserien myynnin todennäköinen tuotto (sen jälkeen kun siitä on vähennetty konkurssimenettelyjen kustannukset eli 18 prosenttia) olisi 225,5 miljoonaa euroa. Se on yhä enemmän kuin summa, jonka verovirasto hyväksyi velkasaneerauksen perusteella ⁽²⁰⁾.
- (107) Lopuksi on todettava, että Slovakian viranomaiset eivät ole tukeneet tuensaajan väitettä siitä, että verovirastolla olisi ollut EKORDAn raportti käytettävissään ennen velkojien kokousta 9 päivänä heinäkuuta 2004 ja että se olisi näin ollen perustanut päätöksensä siihen. Verovirastolla oli kuitenkin käytettävissään kesäkuussa 2004 tekemänsä tarkastuksen tulokset, jotka osoittivat, että Fruconalla oli huomattavasti omaisuutta, kuten taulukossa 3 esitetään. Slovakian verohallituksen 6 päivänä heinäkuuta 2004 päivätysissä kirjeessä verovirastolle esitettiin näiden tietojen perusteella, että veroviraston ei pitäisi suostua tuensaajan ehdottamaan velkasaneeraukseen, koska se ei olisi ollut valtion edun mukainen.
- (108) Muut tuensaajan toimittamat asiantuntijaraportit eivät saavuttaneet vaadittua tasoa sen osoittamiseksi, että markkinataloudessa toimivan velkojan kriteeri täyttyy. Missään näissä raporteissa ei selvitetä, millä perusteella toisinaan poikkeuksellisen alhaiset likvidaatiokertoimet on määritetty. Lisäksi voidaan todeta, että Kochován raportin päätelmät poikkesivat huomattavasti EKORDAn päätelmistä eikä ole selvää, mitä tarkoitusta varten Kochován raportti on laadittu, mitä ajanjaksoa se käsittelee ja mitä oletuksia käyttäen se on tehty. Konkursripesänhoitajan Holovažovan raportissa todetaan vain yleisesti, että velkasaneerausmenettely on velkojille edullisempi kuin konkurssi. Tämän vuoksi näissä kahdessa raportissa esitettyjä tietoja ei voi käyttää puolustamaan tai kiistämään tuensaajan kantaa siitä, että markkinataloudessa toimivan velkojan kriteeri täyttyi.
- (109) Kun lisäksi tarkastellaan konkurssimenettelyn kestoa koskevia perusteluita, tämän tapauksen olosuhteet on otettava huomioon arvioitaessa vaikutusta, joka konkurssimenettelyn kestolla voisi olla mahdollisen yksityisen velkojan päätöksentekoprosessiin.
- (110) Valtio oli etuoikeutetussa asemassa muihin velkoihin nähden, koska sen velan vakuuksina oli tuensaajan pitkäaikaisia varoja. Myös tämä on tärkeä seikka käsiteltävänä olevassa asiassa. Asiassa HAMSAN tuomioistuimien vahvisti, että vakuusvelkojan asema on merkittävä tekijä, joka on otettava huomioon yksityisen velkojan kriteeriä sovellettaessa ⁽²¹⁾. Slovakian konkurssilain 31(1)(e) §:n mukaan erillisen velkojan saatavat voidaan kattaa missä tahansa konkurssimenettelyn vaiheissa vakuuksina olevien omaisuuserien myynnistä saatavilla tuloilla. Kun tarkastellaan verovirastolle pantattua omaisuutta, konkurssimenettelyn yleisellä kestolla ei komission mielestä ole tämän vuoksi merkitystä, koska nämä saatavat olisi voitu kattaa menettelyn etenemisestä riippumatta.
- (111) Vaikka lähtökohdaksi otettaisiin tuensaajan määrittämä vakuutena olevan omaisuuden arvo, verovirasto olisi voinut saada varhaisessa vaiheessa saataviaan takaisin vakuuksien myynnin perusteella vähintään 194 miljoonan Slovakian korunan arvosta, mikä vastaa 86 prosenttia velkojainsopimuksen mukaisesta määrästä. Vain siinä tapauksessa, että olisi ollut mahdollista, ettei verovirasto saisi velkasaneerauksen mukaista määrää kokonaisuudessaan takaisin, sen olisi pitänyt arvioida, kannattaisiko odottaa konkurssimenettelyn loppuun asti. Varojen lopullisessa jaossa velkojille verovirasto olisi saanut noin 99 prosenttia jäljellä olevien omaisuuserien myynnin tuotosta (heikoimmassa skenaarissa 185 miljoonaa Slovakian korunaa eli soveltamalla EKORDAn likvidaatiokertoimia, ks. taulukko 4). Verovirastolle olisi pitänyt olla selvää, että tilanteesta seuraava velkojen takaisinperintä olisi ylittänyt selvästi velkasaneerauksen perusteella tarjotun summan ja että vain pientä osaa tästä kokonaissummasta olisi pitänyt odottaa pidempään kuin velkasaneerauksessa.
- (112) Tämän vuoksi voidaan päätellä, että konkurssimenettelyn kestoa Slovakiassa koskevat tiedot eivät olisi vaikuttaneet mahdollisen yksityisen velkojan päätökseen merkittäväällä tavalla.
- (113) Lisäksi tuensaajalla oli velkasaneerauksen aikana i) vain vähän velkojia ja ii) omaisuutta, jonka likvidaatioarvo oli suurempi kuin määrä, josta valtion kanssa oli sovittu velkasaneerauksessa (kuten taulukosta 5 ilmenee, pelkästään muiden kuin vakuuksina olevien omaisuuserien myynnin todennäköinen tuotto oli 241 miljoonaa Slovakian korunaa).

⁽²⁰⁾ Tuensaajan omaisuuden myynnin tuotto olisi 275 miljoonaa Slovakian korunaa (ks. taulukko 4). Kun tästä vähennetään konkurssimenettelyn kustannukset, jotka tuensaajan mukaan olivat 18 prosenttia omaisuuden myynnistä saadusta tuotosta, eli 49,5 miljoonaa Slovakian korunaa, verovirasto olisi saanut 225,5 miljoonaa Slovakian korunaa.

⁽²¹⁾ Asia T-152/99, HAMSAN tuomio 11.7.2002 (Kok., s. II-3049, 168 kohta).

- (114) Velkasaneeraukseen osallistuvien velkojien määrä oli vähäinen, sillä velkojia oli vain viisi. Näistä viidestä neljä oli yksityisiä velkojia ja niiden osuus kokonaisvelasta oli vain 0,6 prosenttia (3 797 608 Slovakian korunaa yhteensä 644 166 949 Slovakian korunasta), kuten taulukossa 2 osoitetaan. Tämän vuoksi valtio oli selvästi suurin velkoja, ja sen osuus kaikista saatavista oli 99,4 prosenttia. Nämä olosuhteet vähentäisivät merkittävästi velkojien välisten riitojen ja niistä seuraavien oikeudenkäyntien riskiä ja olisivat tämän vuoksi omiaan lyhentämään konkurssimenettelyn kestoa.
- (115) Kun tarkastellaan tuensaajan Maailmanpankin ”Doing business in 2004” -selvitykseen perustuvaa väitettä siitä, että konkurssimenettelyt Slovakiassa kestävät keskimäärin 4,8 vuotta, olisi huomattava, että selvityksessä viitataan yleiseen liiketoiminnan päättämistä koskevaan indikaattoriin (closing a business indicator). Sillä mitataan konkurssimenettelyn läpikäymiseen kuluva keskimääräinen aika sekä tuomioistuinten toimivaltaa konkurssimenettelyissä. Tämä aika ei ole täysin sama kuin konkurssimenettelyn keskimääräinen kesto. Slovakian viranomaiset olivat itse sitä mieltä, että tämän tapauksen olosuhteet huomioiden konkurssimenettely olisi keskimääräistä lyhyempi (ks. 60 kappale). Slovakian viranomaisten arvio on erityisen merkityksellinen, kun otetaan huomioon, että kyseinen menettely toteutettaisiin Slovakian konkurssilainsäädännön ja -käytännön mukaisesti. Lisäksi Slovakian hallitus oli itse tuensaajan velkoja.
- (116) Tuensaajan toimittamissa raporteissa konkurssimenettelyn kestoa koskevat arviot vaihtelevat huomattavasti kahdesta vuodesta yli kuuteen vuoteen⁽²²⁾. Tämän vuoksi tuensaajan komissiolle toimittamat konkurssimenettelyn kestoa Slovakiassa koskevat arviot olivat yleistystisiä, eikä niissä otettu huomioon kyseisen tapauksen erityispiirteitä. Osa arvioista oli vain viitteellisiä ja myös jossain määrin ristiriitaisia keskenään.
- (117) Kun tarkastellaan esimerkkitapausta tuensaajan kanssa samalla toimialalla toimivasta slovakialaisesta yrityksestä, jonka konkurssimenettely kesti yli viisi vuotta, tuensaaja ei onnistunut osoittamaan, miten kyseinen esimerkki liittyy käsiteltävään asiaan eikä etenkään sitä, oliko kyseinen yritys samanlaisessa tai hyvin samankaltaisessa oikeudellisessa ja aineellisessa asemassa kuin tuensaaja⁽²³⁾. Kun otetaan huomioon, että tuensaajalla oli yksi etuoikeutetussa asemassa oleva suuri velkoja eli valtio ja sen omaisuuserien arvo oli arvioitu merkittäväksi, konkurssimenettely olisi tuensaajan tapauksessa saatu päätökseen suhteellisen nopeasti ja olisi näin ollen suurimman velkojan eli valtion suosima toimintavaihtoehto.
- (118) Vaikka oletettaisiin, että konkurssimenettely olisi kestänyt neljästä viiteen vuotta, kuten tuensaaja esittää, todennäköisesti takaisin saatavien summien ja velkasaneerauksessa sovittujen summien välinen erotus oli niin suuri, että konkurssimenettelyn kestolla ei olisi ollut suurta vaikutusta yksityisen velkojan päätöksessä siitä, hyväksyisikö se velkasaneerauksen. Kun otetaan huomioon diskonttokorko, joka oli 5,14 prosenttia⁽²⁴⁾, 356,7 miljoonan Slovakian korunan tulevan kassavirran nykyarvo on vielä viiden vuoden kuluttuakin 277,6 miljoonaa Slovakian korunaa, eli selkeästi enemmän kuin velkasaneerauksessa sovittu määrä. Tällöin konkurssimenettelyn olisi pitänyt kestää yli yhdeksän vuotta, jotta nykyarvo olisi alhaisempi kuin velkasaneerauksessa sovittu määrä. Yksityinen markkina-toimija ei kuitenkaan olisi pitänyt niin pitkää likvidaatiomenettelyä todennäköisenä käsiteltävänä olevassa tapauksessa. Lisäksi takaisin saatavan kokonaismäärän nykyarvo olisi tätäkin suurempi, kun otetaan huomioon, että merkittävä osa velasta olisi todennäköisesti maksettu takaisin aikaisemmin vakuutena olleen omaisuuden myynnin perusteella (ks. 111) kappale).
- (119) Käytettävissä olevien todisteiden perusteella voidaan päätellä, että yksityinen velkoja ei olisi hyväksynyt velkasaneerausta veroviraston hyväksymillä ehdoilla käsiteltävänä olevassa tapauksessa. Kun otetaan huomioon, että verovirasto voisi saada saatavansa takaisin missä konkurssimenettelyn vaiheessa tahansa, koska se on erillinen velkoja, ja saisi lisäksi yli 99 prosenttia jäljellä oleville velkojille jaettavasta tuotosta (suhteessa sen saatavien määrään muihin velkojiin verrattuna), voidaan päätellä, että konkurssimenettelyssä saatava tuotto menisi lähes kokonaan verovirastolle. Kuten edellä on osoitettu, tuoton määrä olisi suurempi kuin velkasaneerauksessa sovittu summa.

⁽²²⁾ Kochován raportin mukaan 2 vuotta, Holovačován raportin mukana yli 6 vuotta, Maailmanpankin vuoden 2004 selvityksen mukaan 4,8 vuotta ja Slovakian oikeusministeriön ja Maailmanpankin vuoden 2002 selvityksen mukaan 3,7 vuotta.

⁽²³⁾ Tuensaajan 25 päivänä lokakuuta 2005 toimittamissa huomautuksissa esitetty esimerkki viittaa yrityksen Liehofruct White Lady Distillery, s.r.o. Levoča konkurssiin.

⁽²⁴⁾ Vuonna 2004 valtion 3–5 vuoden joukkovelkakirjojen korkotaso oli 4,06–5,14 prosenttia. Jotta arviointi olisi mahdollisimman varovainen, tässä laskelmassa otetaan huomioon suurin korko eli 5,14 prosenttia.

2.2 Velkasaneerauksen ja veroulosoton vertailu

- (120) Verovirastolla oli yksityisistä velkojista poiketen oikeus käynnistää omasta aloitteestaan veroulosotto kiinteän omaisuuden, koneiden ja laitteiden tai koko yrityksen myynnillä. Sellaisia edellä 82 kappaleessa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettuja todisteita ei toimitettu, jotka olisivat osoittaneet, että verovirasto olisi harkinnut tätä toimintavaihtoehtoa ja päätellyt, että se olisi heikompi vaihtoehto kuin velkasaneerauksen hyväksyminen.
- (121) Komission mielestä tuensaajan väitteellä siitä, että velkasaneerauksen tuotot suojasivat yritystä veroulosotolta, ei ole merkitystä. Kuten Slovakian viranomaiset totesivat, veroulosotto oli soveltuva vaihtoehto verovirastolle joko ennen velkasaneerausmenettelyn aloittamista tai sen jälkeen kun verovirasto olisi hylännyt ehdotetun velkasaneerauksen veto-oikeudellaan. Siksi tätä vaihtoehtoa on tarkasteltava selvittäessä, täytyykö markkinataloudessa toimivan velkojan periaate. Tuensaaja ei ole verrannut ehdotettua velkasaneerausta veroulosoton mahdolliseen tulokseen.
- (122) Komission analyysin perustana ovat sekä tuensaajan että Slovakian viranomaisten antamat tiedot. Tässä yhteydessä on syytä mainita Slovakian viranomaisten vahvistaneen, että verovirastolle annettujen vakuuksien arvo oli 397 miljoonaa Slovakian korunaa, kuten muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä mainitaan. Komissiolle on kerrottu, että kyseinen arvo perustuu tuensaajan kirjanpitoon. Tuensaaja puolestaan toteaa, että "asiantuntijahintoina" ilmaistu vakuutena olevan omaisuuden arvo on 194 miljoonaa Slovakian korunaa (ks. 22 kappale). Komissio voi kuitenkin tehdä seuraavat päätelmät tarvitsematta tarkistaa, kumpi tieto pitää paikkansa.
- (123) Ensinnäkin vakuudet olivat verohallintolaissa edellytetty vastike tuensaajan verovelan lykkäykselle. Jos tuensaajan omaisuuden tosiasiallinen arvo oli vain puolet vakuuksien arvosta, kuten tuensaajan esittämässä asiantuntija-arviossa esitettiin, valtio ei vaatinut riittäviä vakuuksia verolykkäyksille. Näissä olosuhteissa veroviraston hyväksymät verolykkäykset marraskuun 2002 ja marraskuun 2003 välisenä aikana, joiden määrä oli yhteensä 477 miljoonaa Slovakian korunaa, eivät siten todennäköisimmin täyttäneet markkinataloudessa toimivan velkojan kriteeriä. Komission ei myöskään tarvitse käsiteltävänä olevassa tapauksessa tarkistaa, olivatko nämä toimenpiteet valtiontukea. Riippumatta siitä, olivatko aikaisemmat lykkäykset valtiontukea, markkinataloudessa toimivan velkojan periaatteen ei voida enää vedota, jos lykätty määrä myöhemmin jätetään (osittain) perimättä.
- (124) Vaikka veroulosotosta saatavan tuoton laskennassa käytettäisiin tuensaajan ilmoittamaa alempaa arvoa, markkinataloudessa toimiva velkoja olisi asettanut etusijalle veroulosoton eikä velkasaneerausta, jos sillä olisi ollut tämä mahdollisuus.
- (125) Veroulosotossa verovirasto voi myydä suoraan velallisen omaisuuden (saatavat ja muut lyhytaikaiset varat, irtaimen omaisuudet ja kiinteistöt). Ajankohtana, jolloin verovirasto äänesti velkasaneerauksen puolesta, tuensaajalla oli 43 miljoonan Slovakian korunan arvoiset varastot, vähintään 37 miljoonaa Slovakian korunaa perittävisissä olevia saatavia ja 161 miljoonaa Slovakian korunaa käteisvaroja (ks. taulukko 5). On syytä huomata, että pelkästään kyseisten lyhytaikaisten varojen määrä (241 miljoonaa Slovakian korunaa eli 6,3 miljoonaa euroa)⁽²⁵⁾ ylittäisi velkasaneerauksessa ehdotetun tuoton (224,3 miljoonaa Slovakian korunaa eli 5,93 miljoonaa euroa). Lisäksi tuensaajalla on muita pitkäaikaisia varoja, joiden arvo oli vähintään 194 miljoonaa Slovakian korunaa.
- (126) Veroulosottoon ei lisäksi liittyisi hallinnollisia maksuja kuten konkurssimenettelyyn. Veroulosoton panee alulle ja toteuttaa verovirasto itse, minkä vuoksi voidaan myös olettaa, että se toteutetaan nopeasti.
- (127) Komissio päätteli näin ollen, että tuensaajan omaisuuden veroulosotto olisi johtanut suurempaan tuottoon kuin velkasaneeraus.

⁽²⁵⁾ Lyhytaikaisten varojen arvo = varastot (43 miljoonaa Slovakian korunaa) + lyhytaikaiset saatavat (37 miljoonaa Slovakian koruna) + käteisvarat (161 miljoonaa Slovakian korunaa) = 241 miljoonaa Slovakian korunaa.

2.3 Muu näyttö

- (128) Komissio ottaa huomioon Slovakian viranomaisten esittämän kirjeen, jonka Slovakian verohallituksen johtaja lähetti alaisuudessaan olevalle kyseisen veroviraston johtajalle (ks. 63 kappale). Kirje osoittaa selvästi, että verohallitus (joka oli aiemmin ollut suoraan yhteydessä tuensaajaan) vastusti ehdotettua velkasaneerausta ja esitti paikalliselle verovirastolle selkeästi, ettei sen pitäisi äänestää velkasaneerauksen puolesta. Kirjeessä mainittu syy oli se, että ehdotettu velkasaneeraus ei olisi valtion kannalta edullinen vaihtoehto.
- (129) Slovakian viranomaiset osoittivat myös, että veroviranomaisilla oli valtiovarainministeriön vuoden 2004 alussa antamat selkeät ohjeet olla hyväksymättä velkasaneerauksia, joissa ehdotetaan veroviranomaisten saatavien perimättä jättämistä ⁽²⁶⁾. Tästä toimintalinjasta tiedotettiin samassa yhteydessä, kun verohallintolakia muutettiin 1 päivänä tammikuuta 2004 tavoitteena tiukentaa veronkantojärjestelmää.
- (130) Lisäksi on todettava, että verovirasto itse haki muutosta velkasaneeraukseen jo 2 päivänä elokuuta 2004 eli vajaa kuukausi sen jälkeen, kun se oli hyväksytty.
- (131) Tuensaajan mukaan verovirasto oli antanut hyväksyntänsä velkasaneeraukselle jo ennen kuin tuensaaja käynnisti menettelyn. Komissio katsoo, että tuensaajan esittämä näyttö viittaa täysin päinvastaiseen. Veroviraston johtaja kirjoittaa 3 päivänä helmikuuta 2004 päivätyssä kirjeessään tuensaajalle, että vaikka hän ei periaatteessa vastusta velkasaneerauksen käyttöä, hän ei hyväksy tuensaajan ehdotusta velkasaneerauksesta, jossa velasta maksetaan 35 prosenttia.
- (132) Slovakian viranomaiset vastustivat tuensaajan ehdottamaa velkasaneerausta jo ennen velkasaneerausmenettelyn aloittamista 8 päivänä maaliskuuta 2004, ennen velkojen äänestystä 9 päivänä heinäkuuta 2004 ja myös sen jälkeen, kun tuomioistuin oli hyväksynyt velkasaneerauksen.
- (133) Tuensaaja katsoi, että olisi otettava huomioon pitkän aikavälin näkökohdat, kuten verotulojen jatkuvuus valtiolle (ks. 52 kappale).
- (134) Ensiksikin on painotettava, että markkinataloudessa toimivan velkojan periaate poikkeaa markkinataloudessa toimivan sijoittajan periaatteesta. Markkinataloudessa toimiva sijoittaja on tilanteessa, jossa se voi itse päättää, luoko se suhteen tietyn yrityksen kanssa, minkä lisäksi sitä ohjaavat pitkän aikavälin strategiset näkymät investoinnista saatavalle kohtuulliselle tuotolle ⁽²⁷⁾. Sen sijaan "markkinataloudessa toimiva velkoja", joka on jo kauppa- tai julkisoikeudellisessa suhteessa maksukyvyttömän yrityksen kanssa, pyrkii saamaan sille jo kuuluvat velkasaatavat takaisin ⁽²⁸⁾ mahdollisimman edullisin ehdoin niin takaisinmaksun laajuuden kuin aikataulunkin osalta. Hypoteettisen markkinataloudessa toimivan velkojan ja markkinataloudessa toimivan sijoittajan motiivit ovat näin ollen erilaiset. Oikeuskäytännössä on vastaavasti määritelty eri periaatteet sovellettaviksi näissä kahdessa tilanteessa.
- (135) Kun tilannetta verrataan sellaisen velkojan tilanteeseen, joka on velallisen tavarantoimittaja, on tärkeä huomata, että tällaisen velkojan saatavat ja valtion saatavat ovat luonteeltaan olennaisesti erilaisia. Koska tavarantoimittajalla on yksinomaan sopimusperusteinen suhde maksukyvyttömään yritykseen, on totta, että se voisi kärsiä kauppakumppanin menettämisen vuoksi. Jos maksukyvytön yritys puretaan tai myydään, toimittaja joutuu etsimään uuden asiakkaan tai tekemään sopimuksen uuden omistajan kanssa. Riski on suurempi, jos toimittaja on merkittävästi riippuvainen maksukyvyttömästä yrityksestä. Tällaista velkojaa ohjaavat tosiaankin tulevat näkymät. Sen sijaan valtion suhteet maksukyvyttömään yritykseen ovat julkisoikeudellisia, jolloin ne eivät riipu osapuolten tahdosta. Mikä tahansa uusi omistaja, joka ottaa haltuunsa puretun yrityksen omaisuuden, on automaattisesti verovelvollinen. Lisäksi valtio ei ole koskaan riippuvainen yhdestä ainoasta veronmaksajasta. Tärkein peruste on kuitenkin se, että valtiota eivät veronkannossa ohjaa kannattavuusnäkymät eikä se tällöin toimi liiketaloudellisesti eikä liiketaloudellisin motiivein. Mainittu vertaus ei näin ollen ole perusteltu.

⁽²⁶⁾ Kirjeestä voidaan päätellä, että ministeriö hyväksyi järjestelyt, joissa lykättiin arvonlisäveron ja valmisteverojen maksua enintään kahdella kuukaudella ja muiden verojen maksua kuudella kuukaudella.

⁽²⁷⁾ Asia T-152/99, HANSA (mainittu edellä, 126 kohta).

⁽²⁸⁾ Ks. esimerkiksi asia C-342/96, Espanja v. komissio (mainittu edellä, 46 kohta).

- (136) Komissio katsoo, että valtion tilannetta tässä tapauksessa ei voida verrata hypoteettisen markkinataloudessa toimivan sijoittajan tai hypoteettisen markkinataloudessa toimivan, riippuvuussuhteessa olevan velkojan tilanteeseen. Tulevien verojen menetystä ei voida ottaa huomioon sovellettaessa markkinataloudessa toimivan velkojan periaatetta ⁽²⁹⁾.
- (137) Tuensaajan esittämästä veroselonteosta käy ilmi, että suuri enemmistö tuensaajan vuodesta 1995 maksamista veroista on ollut välillisiä veroja (valmistevero ja alv). Koska nämä verot maksaa loppukuluttaja, tuensaajan purkamisella ei olisi vaikutusta niiden kantamiseen, koska kuluttaja jatkaisi veronalaisten tuotteiden (tässä tapauksessa erityisesti alkoholijuomien ja alkoholin) ostamista muilta tuottajilta. Tuensaajan perustelu huomattavasta tulevien verojen menetyksestä ei näin ollen ole uskottava.
- (138) Komissio päätelee, että mikään muista tuensaajan toimittamista todisteista ei osoita, että hypoteettisen yksityisen velkojan toimintaan olisi aiheutunut vaikutusta. Tämän vuoksi tässä jaksossa esitetyt seikat eivät muuta 2.1 ja 2.2 jaksossa esitettyä komission arviota yksityisen velkojan toiminnasta.

2.4 Päätelmät

- (139) Komissio arvioi edellä mainitun näytön pohjalta, ettei markkinataloudessa toimivan velkojan periaate täyttynyt tässä tapauksessa ja että valtio on myöntänyt tuensaajalle edun, jota se ei olisi voinut saada markkinaolosuhteissa.
- (140) Tämän vuoksi komissio päätelee, että velan perimättä jättäminen, johon verovirasto suostui velkasaneerauksen perusteella, on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

3. TUEN SOVELTUVUUS SISÄMARKKINOILLE: SEUT-SOPIMUKSEN 107 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETTU POIKKEUS

- (141) Toimenpiteen ensisijaisena tarkoituksena on auttaa vaikeuksissa olevaa yritystä. Tällaisissa tapauksissa voidaan soveltaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyä poikkeusta, jonka mukaan valtiontuki tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen voidaan hyväksyä, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla ja jos asianmukaiset ehdot täyttyvät.
- (142) Komissio arvioi tuensaajan tuotevalikoiman perusteella, voidaanko tässä tapauksessa soveltaa maatalouden alaan sovellettavia erityissääntöjä. Slovakian viranomaisten toimittamien, tuensaajan liikevaihtoa koskevien tietojen perusteella komissio päätteli muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä, että suurin osa tuensaajan tuotteista ei kuulu SEUT-sopimuksen liitteessä I määriteltyihin tuotteisiin. Tämän vuoksi niihin sovelletaan yleisiä valtiontukisääntöjä.
- (143) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehtyä päätöstä koskevissa huomautuksissaan tuensaaja kiisti Slovakian viranomaisten ennakolta toimittamat liikevaihtotiedot (ks. taulukko 1). Tuensaaja ei kuitenkaan vastustanut komission päätöstä perustaa arviointinsa yleisiin valtiontukisääntöihin. Tarkistamatta sitä, olivatko tuensaajan toimittamat tiedot paikkansapitäviä ⁽³⁰⁾, komissio tarkisti ensin, olisiko sen tekemä edellä mainittu päätelmä asianmukainen myös uusien tietojen tarkastelun jälkeen. Komissio päätteli, että tuensaajan liikevaihto muodostuu pääosin tuotteista, jotka eivät kuulu SEUT-sopimuksen liitteessä I määriteltyihin tuotteisiin. Tämän vuoksi niihin sovelletaan yleisiä – ei alakohtaisia – valtiontukisääntöjä.
- (144) Vaikeuksissa olevan yrityksen rakenneuudistus- ja pelastamistukeen sovelletaan valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettuja yhteisön suuntaviivoja ⁽³¹⁾, jäljempänä 'uudet suuntaviivat'. Uudet suuntaviivat korvasivat edellisen vuonna 1999 hyväksytyyn version ⁽³²⁾, jäljempänä 'vuoden 1999 suuntaviivat'.

⁽²⁹⁾ Ks. asia C-124/10 P, komissio v. EDF (mainittu edellä, 79–85 kohta).

⁽³⁰⁾ Kyseiset tiedot eivät vaikuta vastaavan tuensaajan esittämien vuositilinpäätösten tietojä.

⁽³¹⁾ EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽³²⁾ EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.

- (145) Uusia suuntaviivoja sovelletaan niiden siirtymäsääntöjen mukaan jokaisen ilman komission lupaa myönnetyn pelastamis- tai rakenneuudistustuen (sääntöjenvastaisen tuen) arviointiin, jos tuki on myönnetty kokonaan tai osittain 1 päivän lokakuuta 2004 jälkeen eli sen jälkeen, kun uudet suuntaviivat julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (104 kohdan ensimmäinen alakohta). Jos sääntöjenvastainen tuki on kuitenkin myönnetty ennen 1 päivää lokakuuta 2004, arviointi tapahtuu tuen myöntämishetkellä voimassa olleiden suuntaviivojen perusteella (104 kohdan toinen alakohta).
- (146) Veroviraston hyväksyntä velkasaneeraukselle annettiin 9 päivänä heinäkuuta 2004, ja se tuli voimaan 23 päivänä heinäkuuta 2004. Toisin sanoen tuki myönnettiin sääntöjenvastaisesti ennen 1 päivää lokakuuta 2004. Näin ollen sovelletaan vuoden 1999 suuntaviivoja, jotka olivat voimassa tukea myönnettäessä.
- (147) Tuensaaja on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 70/2001 ⁽³³⁾ tarkoitettu keskisuuri yritys.

3.1 Yrityksen tukikelpoisuus

- (148) Vuoden 1999 suuntaviivojen 5 kohdan c alakohdan mukaan yritys katsotaan vaikeuksissa olevaksi yritykseksi, jos se täyttää kansallisessa lainsäädännössä vahvistetut edellytykset yrityksen asettamiselle yleistäytöntöönpanomenetelyyn maksukyvyttömyyden vuoksi.
- (149) Tuensaaja oli velkasaneerauksessa, jota Slovakian konkurssilainsäädännön mukaan sovelletaan ainoastaan maksukyvyttömiin yrityksiin. Se voi näin ollen saada pelastamis- ja rakenneuudistustukea.

3.2 Pelastamistuki

- (150) Slovakian viranomaiset kuvasivat kiistanalaista toimenpidettä alun perin pelastamistueksi. Komission esitti vuoden 1999 suuntaviivojen perusteella epäilyjä tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille pelastamistukena syistä, jotka mainitaan III jaksossa.
- (151) Slovakian viranomaiset ja tuensaaja eivät ole esittäneet huomautuksia näistä epäilyistä. Komissiolle ei esitetty tältä osin uutta asia-aineistoa.
- (152) Koska mainittuja epäilyjä ei kumottu, komissio päätteli, ettei tuki sovellu sisämarkkinoille pelastamistukena vuoden 1999 suuntaviivoissa tarkoitettulla tavalla.

3.3 Rakenneuudistustuki

- (153) Komissio esitti epäilyjä tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille vuoden 1999 suuntaviivoissa tarkoitettuna rakenneuudistustukena syistä, jotka mainitaan III jaksossa.
- (154) Komissio toteaa, että Slovakian viranomaiset, joilla on todistustaakka osoittaa, että valtiontuki soveltuu sisämarkkinoille, eivät ole esittäneet uutta asia-aineistoa tällaisen päätelmän tueksi. Komissio on ottanut tuensaajan huomautukset asianmukaisesti huomioon.

3.3.1 Pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen

- (155) Vuoden 1999 suuntaviivojen mukaan rakenneuudistustukeen on yhdistettävä ja sen myöntämisen ehtona on oltava toteuttamiskelpoinen ja johdonmukainen rakenneuudistussuunnitelma, jonka toteutuksen myötä voidaan palauttaa yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuus. Jäsenvaltio sitoutuu kyseiseen suunnitelmaan, jolle on saatava komission hyväksyntä. Jos yritys ei toteuta suunnitelmaa, tämä katsotaan tuen väärinkäytöksi.

⁽³³⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33.

- (156) Tuensaajan on voitava rakenneuudistussuunnitelman avulla palauttaa pitkän aikavälin elinkelpoisuus kohtuullisessa ajassa ja tulevien toimintaedellytysten kannalta realistisin oletuksin. Suunnitelmassa on kuvattava olosuhteet, jotka johtivat yrityksen vaikeuksien syntymiseen, ja esitettävä toimenpiteet näiden ongelmien ratkaisemiseksi. Rakenneuudistustoimenpiteet eivät voi rajoittua taloudelliseen tukeen, jolla katetaan velkoja ja menneitä tappiota, vaan niillä on puututtava myös syihin, joista nämä vaikeudet johtuvat.
- (157) Tukialueilla toimivien yritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten osalta vuoden 1999 suuntaviivoissa määrätään, että tuen hyväksymisen ehdot voivat olla väljemmät vastasuoritteiden asettamisen ja seurantakertomusten sisällön osalta. Tämä ei kuitenkaan vapauta tällaisia yrityksiä veloitteesta laatia rakenneuudistussuunnitelma eikä jäsenvaltioita sitoumuksesta myöntää rakenneuudistustuki ainoastaan sillä ehdolla, että yritys toteuttaa rakenneuudistussuunnitelman.
- (158) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen Slovakian viranomaiset vahvistivat, että liiketoimintasuunnitelman – joka tuensaajan oli laadittava ehtona velkasaneerauksen aloittamiselle – tutki ainoastaan toimivaltainen tuomioistuimien, ei tuen myöntävä viranomainen. Tuomioistuimien tai verovirasto eivät valvoneet suunnitelman täytäntöönpanoa.
- (159) Tuensaaja esitti sitä vastoin, että verovirasto tutki pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseen tähtäävän liiketoimintasuunnitelman ennen velkasaneerauksen hyväksymistä. Tuensaaja ei kuitenkaan esittänyt näyttöä väitteensä tueksi.
- (160) Tuensaaja katsoi myös, että muodollisen rakenneuudistussuunnitelman puuttumisella ei ole merkitystä komission suorittaman tuen jälkiarvioinnin kannalta, koska komissio pystyy siinä vaiheessa jo arvioimaan, onko tuensaaja tullut tosiasiallisesti elinkelpoiseksi. Tuensaajan mukaan muodollista rakenneuudistussuunnitelmaa voidaan edellyttää ainoastaan tehtäessä ennakoarviointi, johon voidaan soveltaa ainoastaan vuoden 1999 suuntaviivoja.
- (161) Tämä väite ei pidä paikkaansa. Vuoden 1999 suuntaviivoja sovelletaan sekä ennakolta ilmoitetun että sääntöjen vastaisesti myönnetyn tuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiin. Arvioinnin kannalta pätee aina se ehto, että rakenneuudistustuki on yhdistettävä toteuttamiskelpoiseen rakenneuudistussuunnitelmaan. Komissio tekee arvioinnin niiden tietojen perusteella, jotka olivat käytettävissä tuen myöntämishetkellä.
- (162) Voidaan päätellä, ettei ollut olemassa rakenneuudistussuunnitelmaa, jonka verovirasto olisi voinut arvioida tuen myöntävänä viranomaisena ja jonka täytäntöönpanon ja asianmukaisen seurannan se olisi voinut asettaa ehdoksi saataviensa jättämiselle perimättä. Tästä seuraa, että ensimmäinen muodollinen vaatimus, jota sovelletaan täysimääräisesti myös jälkiarvioinnissa, ei täyttynyt.
- (163) Kun tarkastellaan liiketoimintasuunnitelman sisältöä, Slovakian viranomaiset eivät esittäneet tietoja, jotka olisivat poistaneet komission epäilyt siitä, onko suunnitelma vuoden 1999 suuntaviivoissa edellytetty todellinen rakenneuudistussuunnitelma.
- (164) Komissiolla ei ole muuta mahdollisuutta kuin pysyä päätelmässään, jonka se esitti muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä. Esitetty liiketoimintasuunnitelma on pelkästään tuensaajan akuuttia ongelmaa (velan kasvua valtiolle) koskeva suunnitelma. Suunnitelmassa ei mitenkään analysoida tuensaajan vaikeuksiin johtaneita olosuhteita, yrityksen taloudellista tilannetta kyseisenä aikana eikä sen tulevia näkymiä. Tämän analyysin puuttuessa tuensaaja ei myöskään ehdota erillisiä toimenpiteitä vaikeuksiin johtaneiden yksittäisten syiden ratkaisemiseksi. Ainoa yksityiskohtaisesti kuvattu toimenpide on ehdotettu velkasaneerauksen muodossa toteutettava taloudellinen rakenneuudistus.
- (165) Suunnitelmassa ei mainita lainkaan tuensaajan oman pääoman korotusta, jonka tuensaaja esitti yhtenä rakenneuudistustoimenpiteenä. Mikään asiakirjaan sisältyvästä tiedoista ei viittaa siihen, että Hydree Slovakia -yhtiön toteutettava pääomankorotus olisi katsottava toimenpiteeksi, jolla voidaan varmistaa, ettei tuensaaja pitkällä aikavälillä toistaisi strategiaansa rahoittaa tuotantoaan alv- ja valmisteverovelvoilla, mikä viime kädessä johti sen vaikeuksiin. Slovakian viranomaiset vahvistivat, että pääomankorotus ei mitenkään vähennä riskiä taloudellisten ongelmien toistumisesta. Nämä epäilyt vahvistuvat, kun otetaan huomioon, että pääomankorotus oli 21 miljoonaa Slovakian korunaa ja rakenneuudistuksen mukainen velka 644 miljoonaa Slovakian korunaa.

- (166) Pääomakorotus ei sinänsä ole osoitus siitä, että markkinat luottaisivat tuensaajan elinkelpoisuuden palautumiseen pitkällä aikavälillä. Komissio huomauttaa, että tuensaajan ei aktiivisista ponnisteluista huolimatta onnistunut saada luottoa yksityiseltä pankilta.
- (167) Lisäksi laitteiston vuokraaminen tuensaajan kilpailijalle Old Herold s.r.o. -yritykselle johtui selvästikin siitä, että tuensaaja menetti luvan alkoholin ja alkoholijuomien valmistukseen, eikä siitä, että mainittu tuotanto olisi ollut tappiollista ja niin muodoin rakenneuudistusta edellyttävää. Tuensaaja olisi itse voinut hakea uutta lupaa velkasaneerauksen jälkeen, mutta se ei toiminut näin. Komissio toteaa kuitenkin, että tuensaaja jatkaa Old Herold -yrityksen tuensaajan laitteistolla valmistamien tuotteiden myyntiä omalla tuotemerkillään ja aikoo jopa laajentaa tätä myyntiä, kuten 29 päivän huhtikuuta 2004 ja 30 päivän joulukuuta 2004 välisen ajan kattamassa vuosikerptomuksessa todetaan. Tuotantolaitteiston myyntiä ei näin ollen voida pitää rakenneuudistustoimenpiteenä, koska kaikkien käytettävissä olevien tietojen mukaan rakenneuudistuksen ei tarvinnut koskea kyseistä osaa tuotannosta.
- (168) Komission muita liiketoimintasuunnitelmassa ehdotettuja toimenpiteitä koskevat epäilyt eivät ole poistuneet. Kyseiset toimenpiteet ovat järjeistämistoimenpiteiden sijaan pelkästään tavanomaiseen liiketoimintaan kuuluvia toimenpiteitä (vanhan laitteiston ja ajoneuvojen myynti). Ehdotetut kaksi rakenteellista toimenpidettä (kannattamattoman alkoholittomien juomien valmistuksen lopettaminen ja joidenkin kiinteistöjen myynti) oli kuvattu hyvin epämääräisesti, mainitsematta varsinaisia tuotteita tai aikataulua. Slovakian viranomaiset vahvistivat, että myyntiin tarkoitettuja kiinteistöjä (hallintorakennus, myymälä ja virkistysrakennus) ei ollut myyty 10 päivään lokakuuta 2005 mennessä. Toisin sanoen kyseistä suunniteltua rakenneuudistustoimenpidettä ei ollut toteutettu ilmoitetulla tavalla.
- (169) Koska virallinen rakenneuudistussuunnitelma ja todellinen analyysi vaikeuksista, näiden vaikeuksien ratkaisemiseksi tarvittavista toimenpiteistä sekä markkinaolosuhteista ja -näköymistä puuttuivat, komissio päätelee, että tuensaajan esittämä liiketoimintasuunnitelma ei ole vuoden 1999 suuntaviivoissa edellytetty aito rakenneuudistussuunnitelma⁽³⁴⁾. Tuensaajan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautumiseen liittyvät komission epäilyt eivät näin ollen ole poistuneet.

3.3.2 Tuen rajaaminen välttämättömään

- (170) Komission päätelmät, joiden mukaan aidon rakenneuudistussuunnitelman puuttuessa sen epäilyt pitkän aikavälin elinkelpoisuudesta eivät ole poistuneet, riittäisivät jo sellaisenaan päättelemään, että tuki ei sovellu sisämarkkinoille. Tästä huolimatta komissio arvioi myös toista vuoden 1999 suuntaviivoihin sisältyvää keskeistä kriteeriä eli tuen rajaamista välttämättömään vähimmäismäärään.
- (171) Vuoden 1999 suuntaviivojen 40 kohdan mukaan tukimäärä ja -intensiteetti on rajattava määrään, joka on ehdottomasti välttämätön rakenneuudistuksen toteuttamiseksi ottaen huomioon yrityksen käytettävissä olevat varat. Tuensaajan on osallistuttava rakenneuudistussuunnitelmaan merkittävällä määrällä omia varojaan.
- (172) Rakenneuudistuksen kustannukset olivat yhtä suuret kuin velkasaneerauksen mukaan uudelleenjärjesteltävien velkojen kokonaismäärä. Tuensaaja maksoi 35 prosenttia tästä määrästä.
- (173) Slovakian viranomaiset eivät antaneet lisäselityksiä komission tässä yhteydessä esittämiin epäilyihin. Tuensaaja selitti, miten se rahoitti velkasaneerauksen jälkeen jäljellä olleen velan maksun (ks. 30–35 kappale). Tuensaajan mukaan se osallistui rakenneuudistukseen 231 miljoonalla Slovakian korunalla (6,1 miljoonaa euroa).
- (174) Ensinnäkin tuensaajan käytettävissä olleet varat ylittivät velkasaneerauksen jälkeen jäljellä olleen velkamäärän. Tämä viittaa siihen, ettei tukea ollut rajattu välttämättömään vähimmäismäärään.

⁽³⁴⁾ Ks. myös asia C-17/99, Ranska v. komissio, tuomio 22.3.2001 (Kok., s. I-2481).

- (175) Tärkeämpää on kuitenkin se, että komissio katsoo, että Old Herold -yrityksen myöntämä luotto ei täytä vuoden 1999 suuntaviivoissa tuensaajan omalle rahoitukselle asetettuja ehtoja. Maksettavat ovat jatkuva rahoituslähde yrityksen toiminnalle. Ne ovat lyhytaikaisia luottoja, jotka on maksettava takaisin. Yrityksellä on käytettävissään ylimääräisiä varoja rakenneuudistukseen vain siinä tapauksessa, että tavarantoimittajat sitoutuvat yleistä käytäntöä pitempään maksuaikaan. Tämä viive osoittaa, että markkinat uskovat elinkelpoisuuden palauttamisen olevan toteutettavissa.
- (176) Tuensaaja ei millään tavoin näyttänyt toteen, että Old Herold -yrityksen sallima maksujen lykkäys olisi merkittävästi mennyt tuensaajan ja sen tavarantoimittajien välistä yleistä liiketoimintakäytäntöä pidemmälle. Neljänkymmenen päivän maksuaikaa voidaan pitää yleisenä käytäntönä, eritoten kun otetaan huomioon, että se myönnettiin tuensaajalle velkasanerauksen jälkeen. Tuensaaja ei näin ollen enää ollut taloudellisissa vaikeuksissa. Velkasanerauksen päätavoite oli nimenomaan auttaa tuensaaja pois taloudellisista vaikeuksista.
- (177) Komissio päätelee tämän vuoksi, että kyseistä pidempää maksuaikaa ei voida pitää ulkoisista lähteistä tulevaksi tuensaajan osallistumiseksi rakenneuudistukseen.
- (178) Ilman tätä lykkäystä tuensaajan oma rahoitus on vuoden 1999 suuntaviivoissa tarkoitettulla tavalla 131 miljoonaa Slovakian korunaa (3,4 miljoonaa euroa), mikä vastaa 20:tä prosenttia rakenneuudistuksen kustannuksista.
- (179) Vuoden 1999 suuntaviivoissa ei ole määritetty raja-arvoa, jonka ylittyessä tuensaajan oma osallistuminen katsotaan merkittäväksi.
- (180) Kun otetaan huomioon komission käytäntö vuoden 1999 suuntaviivojen soveltamisessa sekä raja-arvojen käytöönottoon vuoden 2004 suuntaviivoissa⁽³⁵⁾ johtanut komission politiikan muutos, komissio pitää tuensaajan 20 prosentin osallistumista suhteellisen vähäisenä. Tällainen osuus voitaisiin hyväksyä vuoden 1999 suuntaviivojen perusteella ainoastaan siinä tapauksessa, että kaikki muut tuen hyväksymisedellytykset täyttyvät. Komission olisi sen jälkeen otettava huomioon muita arviointiperusteita, kuten toimiiko yritys tukialueella, missä määrin rahoituslähteet kuvaavat markkinoiden luottamusta (tuensaajaa ja sen osakkaita laajemmalla tasolla) yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen, tai muita asiaan liittyviä erityispiirteitä.
- (181) Edellä esitetyistä syistä komissio ei voi tässä tapauksessa olla samaa mieltä siitä, että tuensaajan osallistuminen olisi ollut merkittävää. Komissio katsoo, että sen epäilyt siitä, oliko tuensaajan oma osallistuminen merkittävää tai rajoittuiko tuki välttämättömään vähimmäismäärään, eivät ole poistuneet.

3.4 Tuen soveltuvuus sisämarkkinoille – päätelmä

- (182) Komissio katsoo, että tuki ei sovellu sisämarkkinoille pelastamis- tai rakenneuudistustukena. Lisäksi tapaukseen ei voida soveltaa SEUT-sopimuksessa tarkoitettuja poikkeuksia.

VII PÄÄTELMÄ

- (183) Komissio katsoo, että Slovakian tasavalta on myöntänyt sääntöjenvastaisesti Frucona Košice a.s.:lle vapautuksen verosaatavien maksusta ja rikkonut SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa. Kyseinen tuki ei sovellu sisämarkkinoille minkään SEUT-sopimuksessa määrätyn poikkeuksen perusteella.
- (184) Vaikka verovirasto on keskeyttänyt perimättä jättämisen täytäntöönpanon kunnes tämä menettely on saatettu päätökseen, komissio katsoo, että tuensaajan etu syntyi hetkellä, jolloin verovirasto päätti luopua osasta saataviaan ja sitä kautta myöntää tuen tuensaajalle. Kyseinen ajankohta oli velkojainsopimuksen voimaantulo 23 päivänä heinäkuuta 2004. Tuensaajan etu kilpailijoihin nähden johtui siitä, ettei verovirasto tästä hetkestä lähtien perinyt verosaataviaan.

⁽³⁵⁾ Vuoden 2004 suuntaviivojen mukaan raja-arvo keskisuurille yrityksille on vähintään 40 prosenttia.

- (185) Jotta tukea edeltäneet olosuhteet voidaan palauttaa, tuki on perittävä takaisin. Kun otetaan huomioon, että tuki myönnettiin velkojainsopimuksen tullessa voimaan eli 23 päivänä heinäkuuta 2004, takaisinperittävän tuen määrä on kyseisessä sopimuksessa vahvistettu perimättä jätettävien saatavien määrä.
- (186) Slovakian korkein oikeus kuitenkin päätti, että erääntyneet ajoneuvoverot, joiden määrä oli 424 490 Slovakian korunaa, oli virheellisesti sisällytetty velkasaneeraukseen. Tämän vuoksi sopimuksen mukaista velkaa supistettiin kyseisellä määrällä, ja sopimukseen kirjattu yrityksen verovelka verovirastolle oli korjattuna 640 369 341 Slovakian korunaa.
- (187) Erääntyneet ajoneuvoverot, joita oli siihen asti pidetty saatavina, joita ei tarvitse maksaa takaisin, maksettiin kokonaisuudessaan 2 päivänä elokuuta 2006. Tämä maksu olisi pitänyt ottaa huomioon laskettaessa vielä takaisin perintää edellyttävän tuen määrää ja sille kertynyttä korkoa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kumotaan päätös 2007/254/EY.

2 artikla

Valtiontuki, jonka Slovakian tasavalta on myöntänyt Frucona Košice, a. s. -yritykselle ja jonka määrä on 416 515 990 Slovakian korunaa, ei sovellu sisämarkkinoille.

3 artikla

1. Slovakian tasavallan on toteutettava aiheelliset toimenpiteet 2 artiklassa tarkoitetun sääntöjenvastaisen tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta, ja sen on otettava huomioon, että erääntyneitä ajoneuvoveroja vastaavat 424 490 Slovakian korunaa maksettiin paikallisen veroviraston tilille 2 päivänä elokuuta 2006.
2. Tuki on perittävä takaisin viipymättä kansallisen oikeuden menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan tämän päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano.
3. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin Frucona Košice, a.s. -yrityksen käyttöön, tuen tosiasialliseen takaisinperintään asti.
4. Korko lasketaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ⁽³⁶⁾ V kappaleen säännösten mukaisesti. Korkoprosenttia sovelletaan koko 3 kohdassa tarkoitetun kauden perusteella.

4 artikla

Slovakian tasavallan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta päätöksen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet. Slovakian on toimitettava tiedot käyttämällä tämän päätöksen liitteessä olevaa lomaketta.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Slovakian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 16 päivänä lokakuuta 2013.

Komission puolesta
Joaquín ALMUNIA
Varapuheenjohtaja

⁽³⁶⁾ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

LIITE

KOMISSION PÄÄTÖKSEN ... TÄYTTÄNTÖÖNPANOJA KOSKEVAT TIEDOT

1. Laskelma takaisinperittävistä määristä

1.1 Merkitkää seuraavaan taulukkoon tiedot tuensaajan käyttöön sääntöjenvastaisesti asetetun tuen määrästä:

Päivämäärä (°)	Tuen määrä (*)	Valuutta

(°) Päivä, jona tuki/tukierä asetettiin tuensaajan käyttöön.

(*) Tuensaajan käyttöön asetetun tuen määrä (bruttoavustusekvivalenttina).

Huomautuksia:

1.2 Selventäkää, millä tavalla takaisinperittävän tuen korko on laskettu.

2. Tuen takaisinperimiseksi suunnitellut ja jo toteutetut toimenpiteet

2.1 Kuvatkaa yksityiskohtaisesti, mitä toimenpiteitä on jo toteutettu ja mitä toimenpiteitä on suunnitteilla tuen välitöntä ja tehokasta takaisinperintää varten. Täsmentäkää tarvittaessa toteutettujen/suunniteltujen toimenpiteiden oikeusperusta.

2.2 Mikä on takaisinperinnän aikataulu? Ilmoittakaa määräpäivä, johon mennessä tuki on maksettava kokonaisuudessaan takaisin.

3. Jo takaisinperitty tuki

3.1 Merkitkää seuraavaan taulukkoon tiedot tuensaajalta jo perityn tuen määrästä:

Päivämäärä (°)	Takaisinperityn tuen määrä	Valuutta

(°) Päivä, jona tuki on maksettu takaisin.

3.2 Toimittakaa tositteet edellä 3.1 kohdassa olevassa taulukossa ilmoitettujen tukimäärien takaisinmaksusta.